

## Ljudska

## PRAVICA

«LJUDSKA PRAVICA»  
USTANOVljena 1. OKTOBRA  
1934 - MED NARODNOOSVO-  
BODILNO BORBO JE IZEA-  
JALA KOT 16-DNEVNIK IN  
TEDNIK OD OSVOBODITVE  
DO 1. JUL. 1951 KOT DNEV-  
NIK, NATO PA KOT TEDNIK  
- OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA  
V REDAKCIJSKI POVEZANO-  
STI Z «BORBO»

## Ali naj ZDA nadomestijo Veliko Britanijo v Zahodni Evropi

spričo umika njenih oboroženih sil iz Porenja in daljne perspektive njene raketne oborožitve

New York, 6. apr. (AP). Predsednik britanske vlade Macmillan je sinoči v nekem govoru, ki ga je imel v Sheffieldu, izjavil, da mora Velika Britanija svojo obrambo opreti na vodikovo bombo ali pa »sprepuščati Evropo in svobodni svet na milost sovjetskim silam«. Novi britanski obrambni program temelji na mobilnejših ter boljje izvežbanih in opremljenih silah. Vse to pa je po besedah ministrskega predstavnika odvisno od pripravljenosti, da bi sprejeli atomsko orožje za preventivno sredstvo. Macmillan ve, da se za atomsko oborožitvijo skriva strahovita nevarnost in da ves civilizirani svet stremi za tem, da bi se izognil tej nevarnosti, dejal pa je, da mu dolžnost nalaga — tudi navkljub težnjam za raz-

orožitvijo in vsem prizadevanjem, da bi jo dosegli — poskrbeti za izdelovanje novega orožja.

Odločitev angleške vlade o zmanjšanju redne in povečanju atomske oborožitve je zadela v ZDA na različne komentarje. So-dež po mnogih poročilih tiska in radia, je vzbudila prvi hip »neprijetno presenečenje«, ki pa se zdaj čedalje bolj umika realnim ocenam angleške poteze v upanju, da se bodo v Londonu vendarle odločili za nekatere spremembe.

Spremembe v angleški obrambni politiki pa za Belo hišo vendarle niso popolno presenečenje, saj so računali s tem, kakor poroča »New York Times« in »New York Tribune«, da bodo morali Angleži spričo težavnega gospodarskega položaja nekaj ukreniti, čeprav ne v tako drastičnih oblikah. V nedavnih razgovorih Eisenhowerja in Macmillana na Bermudih so ZDA Britancem obljubile raketno orožje, ki ga po priznanju ameriških vojaških strokovnjakov še same nimajo dovolj, za svojega prekomorskega partnerja pa ga ne bodo imele najmanj še pet let. Zato je bilo prvo vprašanje, ki ga je začela ameriška vla-

da, ali angleški sklep ne bo povzročil oslavitve sil Atlantske zveze in hkrati sprožil potrebo, da bi Američani povečali svojo vojsko v Evropi.

Oba omenjena časnika sta posvetila svoja današnja uvodnika temu vprašanju. »New York Times« pravi, da bi utegnil angleški sklep neposredno oslavitve sile Atlantske zveze, svendar pa pomeni gibanje v smeri, ki je menda neogibno. Nasprotno pa »New York Herald Tribune« kritizira angleško odločitev, češ da sloni na napačnih predpostavkah. Po mnenju tega časnika nobeni gospodarski razlogi ne bi mogli upravičiti rizika, ki ga prevzema Velika Britanija.

## Konferenca v Ženevi za ureditev sueškega vprašanja?

Kairo, 6. aprila. Kakor poroča radio Kairo, je pomočnik generalnega sekretarja OZN Ralph Bunche danes po enomesečnem delu v Kairu odpoval nazaj v New York. Tam bo poročal generalnemu sekretarju OZN o položaju in delu mednarodnih sil, ki so zdaj na razmejitveni črti med Egiptom in Izraelom. V Kairu je imel Bunche vrsto razgovorov tudi z egiptskimi državniki in drugimi funkcionarji o vprašanju v zvezi s Sueškim prekopom.

Po izjavi generala Wheelerja, ki je v imenu OZN zadolžen usposobiti Sueški prekop za neovirano plovbo po njem, bo v dveh dneh odstranjena zadnja ovira iz prekopa, in sicer egiptska fregata »Abukira«. Zaključek del je bil odložen zaradi velikih vremenskih neprilic.

Kar pa se tiče uprave prekopa, pa bo vlada, kakor poročajo listi, povabila 15 držav na konferenco, ki naj bi bila v Ženevi in

## ZDA ponudile Poljski za 75 milijonov dolarjev pomoči

Washington, 6. apr. (AP). ZDA so ponudile Poljski gospodarsko pomoč v znesku 75 milijonov dolarjev. To ponudbo so dale ZDA na večerajšnjem sestanku gospodarskih delegacij obeh držav v Washingtonu. Ameriško-poljski gospodarski razgovori se nadaljujejo.

## Fregata »Abukira« dvignjena iz Sueškega prekopa

Kairo, 6. apr. (Reuter). Danes so dvignili z dna Sueškega prekopa zadnjo oviro za plovbo, fregata »Abukira«. Jutri bodo ladjo odvlekli v bližnje Slano jezero. Predstavnik OZN v Kairu je izjavil, da bo general Wheeler najpozneje v 24 urah sporočil, da so vse ovire, ki jih je bilo nad 40, odstranjene in da je Sueški prekop v celoti usposobljen za plovbo.

## Temelji sodelovanja

med Grčijo in našo deželo se bodo na vseh gospodarskih področjih znatno razširili.

Atene, 6. apr. (Tanjug). Predsednik jugoslovanskega komiteja za zunanjo trgovino Hasan Brkić je bil danes dopoldne pri grškem ministru za trgovino in industrijo Papaligurasu. Imela sta daljši razgovor. Kakor poročajo, sta izmenjala mnenja o gospodarskem sodelovanju Grčije in Jugoslavije. V razgovoru je bila poudarjena obojestranska želja, da se gospodarsko sodelovanje med obema deželama na raznih področjih okrepi. Nadalje je bilo ugotovljeno, da se trgovinska menjava blaga med Grčijo in Jugoslavijo ugodno razvija in da se kaže potreba, da bi v območju industrije, kmetijstva, turizma, pomorskega in drugega prometa osnove sodelovanja med obema deželama raz-

širili na daljše obdobje.

Predsednik vlade Konstantin Karamanlis in minister pri predsedstvu vlade Konstantin Kakos s soprograma so bili danes gostje na intimnem kosilu, ki ga je priredil jugoslovanski veleposlanik v Grčiji Miša Pavičević podpredsedniku Svetozarju Vukmanoviću. Popoldne so podpredsednik Vukmanović in člani jugoslovanske delegacije imeli več sestankov z uglednimi grškimi osebami. Sestali so se tudi z diplomatskimi predstavniki dežel, ki jih je v minulih dneh obiskala naša delegacija, in ostali z njimi v daljšem razgovoru.

Jugoslovanska delegacija bo jutri ob osmih odpovala iz Aten v domovino.



V petek je bil v Beogradu sklenjen in podpisan dodatni sporazum o dobavi pšenice in bombaža iz ZDA. Podpisala sta ga pooblaščen minister v zunanem sekretariatu Franc Kox in direktor za ameriško gospodarsko pomoč pri veleposlanstvu ZDA v Beogradu Lloyd Larson

IZ IZJAVE ČLANA ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA KRSTA POPIVODE UREDNIKU TANJUGA

## Nekatere podrobnosti osnutka zakona o pokojninskem zavarovanju

Beograd, 6. apr. (Tanjug). Na prošnjo urednika Tanjuga je dal član Zveznega izvršnega sveta Krsto Popivoda kot predsednik skupne komisije Zvezne ljudske skupščine in ZIS, ki pripravljajo zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju daljšo izjavo v zvezi s tem, da je komisija sprejela prvi osnutek tega zakona. Komisija je zasedala tri dni. Prvi osnutek je prišel v javno razpravo sredi lanskega leta. Komisija je dobila 2500 pripomb, med njimi tudi nekaj načelnih. Pripombe so poslane sindikalne in druge družbene organizacije, zavodi za socialno zavarovanje in druge ustanove, pa tudi posamezni državljani.

Komisija je spremenila določbe, ki zajemajo temeljna načela, na katerih sloni pokojninsko zavarovanje. Proučevanje je pokazalo, da je dejanska podlaga pokojninskega zavarovanja vzajemnost zavarovanja tistih ljudi, ki so obvezno zavarovani in ki si s svojimi osebnimi prispevki zagotavljajo določene pravice prek skladov in službe, slovnice na samoupravljanju zavarovancev. Po tem zakonskem osnutku so zavarovani vsi delovni ljudje, ki so v delovnem odnosu ali na takšnih javnih položajih, ki so koristni za družbo in z zakonom posebej določeni.

Za pridobitev pravice do polne pokojnine so ostali v veljavi dosedanja pogoji, po katerih si pridobijo pravico do nepopolne pokojnine je Komisija sprejela sklep, ki zagotavlja, da si pridobi pravico do takšne pokojnine vsak zavarovane, ki mu je bil delovni odnos glavni vir dohodkov, preden je po določenih letih starosti zaprosil za pokojnino. Zenske si pridobijo pravico do nepopolne pokojnine s 55 leti, moški pa s 60. Takšni zavarovanci morajo imeti najmanj 15 let pokojninskega staža in biti pred upokojitvijo določeno dobo v delovnem odnosu.

Zavarovanci bodo po novem zakonu razdeljeni v 20 pokojninskih razredov. Najvišji razred se določi po kategoriji delovnega mesta, na katerem zavarovane delo. Plača kot bistveno merilo

delovnega odnosa bi bila glavni kriterij za določitev višine pokojnine. Ta kriterij pa bi v določenem smislu izpopolnili in objektivirali, tako da bi upoštevali tudi delovno mesto. Tako bi onemogočili, da bi zavarovanci, ki so opravljali posle nižje kvalifikacije, dostikrat brez sleherne utemeljitve 10 ali več let prejeli znatno višjo pokojnino, kakor zavarovanci, ki so vso delovno dobo opravljali mnogo bolj kvalificirane posle. Komisija je sprejela načelo, da se upokojencem s polno pokojnino, ki ostanejo po upokojitvi v delovnem odnosu, za vsako leto dela po upokojitvi zviša pokojnina za 5 % in da hkrati prejema plačo in polovico pokojnine.

Glede družinskih pokojnin je komisija sprejela načelo, da se poveča odstotek pokojnine za otroka, čigar živi roditelj nima pravice do pokojnine, da lahko zakonski drug uživa družinsko pokojnino, če ima izpod 15 let stare otroke, pravico do pokojnine pa si lahko pridobijo po 45 letih starosti tudi tiste vdove, ki so izpolnile 40. leto, ko jim je umrl mož.

Udeleženci narodnoosvobodilne vojne si bodo lahko pridobili pravico do pokojnine pod ugodnejšimi pogoji. Razen redne pokojnine bo zagotovljena posebna zaščita tistim uživalcem nizkih pokojnin, ki nimajo drugih dohodkov za vzdrževanje. Tako bo takšnim upokojencem zagotovljen eksistenčni minimum. Znatno se bo zboljšal položaj upokojencev z višjo kvalifikacijo in daljšim delovnim stažem, vendar pa bodo zaščiteni tudi upokojenci z nižjimi pokojninami, zlasti družinski upokojenci. Novi zakon zajema starostne in družinske pokojnine. Za invalidsko zavarovanje pa pripravljajo poseben osnutek, ki ga bo tudi proučila skupna komisija.

## Nixon je poročal

o svojem nedavnem potovanju po afriških deželah

Washington, 6. aprila (AFP). Nocoj je bilo objavljeno poročilo, ki ga je podal podpredsednik ZDA Nixon predsedniku Eisenhowerju o svojem nedavnem potovanju v Afriko. Poročilo poudarja, da bi morale ZDA posvetiti večjo pozornost svojim odnosom z afriškimi deželami in navaja, da se Afrika hitro razvija in da bi to področje moglo kmalu postati odločilni faktor v odnosih med silami Vzhoda in Zahoda.

Potem ko opozarja na koristnost vzdrževanja dobrih odnosov med evropskimi in afriškimi deželami, poročilo omenja, da danes na svetu ni področja, kjer bi bil preših ZDA tako velik, kakor je v Afriki. Toda, dodaja Nixon, mi ne moremo govoriti o enakosti z narodi Azije in Afrike, pri tem pa

gojiti neenakost v ZDA. ZDA, je rečeno v poročilu, bi morale računati s stališči afriških voditeljev, ki so izrazili željo, da bi za razvoj njihovega gospodarstva dali prednost pomoči v obliki posojil mednarodnih organov pred darili vlade. Podpredsednik Nixon nato predlaga, naj ZDA, ko bodo razmere dopuščale, uveljavijo program izkoriščanja doline Nila, ki bi bil v skladu z interesi vseh dežel, ki meje nanj.

## VREMENSKA NAPOVED

Pretežno jasno v naraščajočo oblačnostjo v popoldanskem času. V vzhodnih predelih Slovenije bo oblačnost nekoliko povečana. Temperature ponoči med 1 in 6, v Primorju okoli 12, najvišje dnevne temperature do 25 stopinj C.

## EMBARGO ki se ne izplača

London, 6. aprila (AP). V britanskih uradnih krogih se je zvedelo, da bodo ZDA, Velika Britanija ter njihovi evropski zavezniki in Japonska v kratkem pričeli razgovore o ublažitvi trgovinskega embarga nasproti LR Kitajski. Velika Britanija je zahtevala nujno revizijo sedanjih omejitev glede trgovine s Kitajsko. Po njenem predlogu bi bilo treba omejitve izenačiti z omejitvami nasproti Sovjetski zvezi in vzhodnoevropskim državam. Po sedanjih določbah obsega embargo nasproti LR Kitajski precej več predmetov kakor embargo nasproti Sovjetski zvezi in vzhodnoevropskim deželam.

Razgovori o ublažitvi trgovinskega embarga nasproti Kitajski naj bi bili v okviru Komiteja za koordinacijo trgovinskih odnosov s Kitajsko, katerega sedež je v Parizu. V tem komiteju so delegati dežel Atlantske zveze in Japonske.

## Sovjetska ponudba v razorožitvenem ožjem odboru

London, 5. apr. (Reuter). Po informacijah iz zahodnih virov je sovjetski delegat v ožjem odboru razorožitvene komisije OZN Zorin pokazal pripravljenost približati se gledišču zahodnih sil o zmanjšanju konvencionalne oborožitve. Kakor zatrjujejo, je Zorin v odboru izjavil, da je Sovjetska zveza pripravljena spremeniti svoje stališče, če bodo tudi delegati zahodnih dežel pokazali pripravljenost za popuščanje. Zorin pa ni jasno opredelil, na kakšen način je Sovjetska zveza pripravljena približati se gledišču ostalih članov ožjega odbora. Opazovalci izjavljajo, da so si vzhodni in zahodni predlogi v nekaterih točkah zelo blizu.



V Ismailiji so si funkcionarji še te dni ponovno ogledali dela na Sueškem prekopu, ki je domala že v enakem stanju kakor pred anglo-francoskim napadom na Egipt. Na sliki od leve proti desni: vodja očelševalnih del na prekopu general Wheeler, poveljnik varnostnih sil OZN general Burns Wheelerjev pomočnik Connors in namestnik generalnega sekretarja OZN dr. Bunche

SPET OBCINSKA KRIZA V TRSTU

## Tržaški socialni demokrati so se opredelili za demokratično levico

Trst, 6. apr. Sinoči, ko je bilo najmanj pričakovati, je spet izbruhnila kriza v tržaškem občinskem svetu in spet je pred Tržačani vprašanje novih volitev. Krizo je posredno sprožil socialistični svetovalec Teiler, ki je ob začetku nočne seje tržaškega mestnega sveta zahteval, da se ugotovi, ali občinski upravni odbor še uživa podporo in zaupanje večine.

Teiler je hotel od župana tudi zvedeti, kakšno je uradno stališče krščenjskih demokratov do sodelovanja vseh predstavnikov opozicije v raznih občinskih komisijah, posebno še, ker je krščenjsko-demokratsko glasilo objavilo članek, v katerem je rečeno, da odklanjajo sodelovanje s skrajno levico in skrajno desnico.

Župan je zahtevo socialističnega svetovaleca zavrnil in ta je v znak protesta zapustil dve ane. Za njim so se dvignili še ostali svetovalci leve opozicije in odšli iz dvorane, nekaj minut kasneje

pa še predstavniki desnice, ki so s tem izkazali formalno nezaupnico odboru, razen tega pa se protestirali zaradi sprejema, ki so ga bili preteklo nedeljo deležni italijanski partizani na tržaškem županstvu. Župan je moral sejo zaključiti, takoj nato pa so se sestali člani upravnega odbora ter sklenili, da bodo vso stvar razčistili na seji občinskega sveta, ki bo prihodnji četrtek. Kasneje se je sestalo tudi vodstvo Socialno-demokratske stranke, ki je potem objavilo, da bo podredilo svoje zadržanje stališču, ki ga bo za-

vzela demokratična levica.

Jasno je torej, da je prišlo do ponovne krize v občinskem svetu, za katero se ne ve, kako se bo končala. Možna je še dvojica: ali bo odbor dobil nezaupnico in bodo nove volitve neizbežne, ali pa bo spet prišlo do kakšnega kompromisa, ki bo utegnil še za nekaj časa podaljšati agonijo občinskega odbora.

Med slovenskim življenjem pa je še posebej neugodno odjeknil izpad tržaškega župana, ki je po zaključeni seji v odgovor na že omenjeni protest desničarskega svetovaleca izjavil, da je sovražil slovenske partizane in jih še sovraži. Ta izpad, menijo v Trstu, prav gotovo ne kaže dobre volje in težnje po izboljšanju odnosov med tukajšnjim prebivalstvom obeh narodnosti.

OB 40-LETNICI OKTOBRSE REVOLUCIJE

# Boj proletariata za mir, svobodo in kruh

Lenin o prvi etapi prve ruske revolucije l. 1917: Iz »Pisem od daleč«

Letos oktobra bo poteklo 40 let od proletarske socialistične revolucije v Rusiji leta 1917. Uvod v oktobrsko revolucijo je bila februarjska revolucija v Rusiji istega leta, ko so delavci in kmetje (27. februarja po ruskem koledarju) 12. marca 1917 zrušili ruski carizem. V Petrogradu so 15. marca 1917 sestavili tudi tako imenovano začasno vlado, ki pa ni izpolnila pričakovanih ruskega ljudstva, ki si je želelo čimprej mir, svobodo in kruh. Začasna vlada pa je delala v tesni povezavi z anglo-francoskimi imperialisti.

Rusija je ob februarско-marčnih dogodkih zelo pogrčala Lenina. Lenin je bil med rusko marčno revolucijo v Sviči, a je začasno vlado v Petrogradu ocenil kot buržoazno, imperialistično. V svojem prvem izmed »Pisem od daleč« ki je bilo objavljeno 3. in 4. aprila 1917 v »Pravdi«, je Lenin med drugim takole pisal o prvi etapi prve ruske revolucije marca 1917:

Prva etapa prav gotovo ne bo zadnja etapa naše revolucije.

Da je mogla carska monarhija razpasti v nekaj dneh, se je morala združiti vrsta okoliščin svetovnozgodovinskega pomena. Navedimo glavne izmed njih.

Brez revolucije v letih 1905—1907, brez kontrarevolucije v letih 1907—1914 bi bila nemogoča tako natančna »samopredelitev« vseh razredov ruskega naroda in narodov, ki prebivajo v Rusiji, opredelitev odnosa teh razredov med seboj in do carske monarhije, kakor se je pokazala v osmih dneh februarско-marčne revolucije leta 1917. Ta osrednena revolucija je bila — če smem rabiti tako prisposodo — »odigrana« tako, kakor da je bilo pred njo desetero glavnih in manjših skušenj: »igranci« so poznali drug drugega, svoje vloge, svoja mesta, svoje okolje počez in povprek, do slehernega količaja pomembnega odtenka političnih smeri in akcijskih metod.

Imperialistična vojna je morala z objektivno neizbežnostjo izredno pospešiti in nezasišano zaostri razredni boj proletariata proti buržoaziji, imperialistična vojna se je morala spremeniti v državljansko vojno med sovražnimi razredi.

Ta sprememba se je začela s februarско-marčno revolucijo 1917. leta in njena prva etapa nam je pokazala, prvič, skupni udarec, ki sta ga zadali carizmu dve sili: vsa buržoazna in zemljiško-gospodarska Rusija z vsemi svojimi nezavednimi prirepanki in z vsemi svojimi zavednimi voditelji, angleško-francoskimi poslanci in kapitalisti z ene strani — in sovjeti delavskih in vojaških odposlancev z druge strani.

Ti trije politični tabori, tri osnovne politične sile: 1. carska monarhija, glava fevdalcev — zemljiških gospodov, glava starega uradništva in generalitete; 2. buržoazna in zemljiško-gospodarska oktobristično-kadetska Rusija, za katero je capljala mala buržoazija; 3. sovjet delavskih in vojaških odposlancev, ki si išče zaveznikov med vsem proletariatom in med vso množico najrevnejšega prebivalstva — te tri osnovne politične sile so se pokazale z največjo jasnostjo že kar v osmih dneh »prve etape« celo za takega opazovalca, kakor je pisec teh vrstic, ki je tako oddaljen od teh dogodkov, da se mora zadovoljiti s skromnimi brzojavnimi vestni inozemskih časopisov.

Kdo so zavezniki proletariata v sedanji revoluciji? Proletariat ima dva zaveznika: prvič, v Rusiji široko množico polproletarskega in delno malokmečkega prebivalstva, ki šteje desetine milijonov in tvori velikkansko večino prebivalstva. Drugič, zaveznik ruskega proletariata je proletariat vseh vojskujočih se dežel in vseh dežel sploh.

Proletariat Rusije lahko izkoristi posebnosti sedanjega prehodnega momenta in s tema dvema zaveznikoma koraka in bo tudi korakal naprej k izvojevanju demokratične republike in popolne zmage kmetov nad zemljiškimi gospodi, nato pa k socializmu, ki bo edini dal od vojne izmučenim narodom mir, kruh in svobodo.

SEJA SVETA ZA KULTURO IN PROSVETO LRS

## Preveč in premalo muzejev

Razen o muzejih je Svet razpravljaj tudi o galerijah in o likovni vzgoji

Ljubljana, 6. aprila — Na današnji seji Sveta za kulturo in prosveto LRS, ki jo je vodil dr. Jože Goričar, so člani Sveta izmed petih točk dnevnega reda razpravljali le o prvih dveh točkah: o muzejih v Sloveniji ter o galerijah in o nekaterih materialnih vprašanjih likovne umetnosti in likovne izobrazbe. Pred razpravo o teh dveh točkah je sekretar Sveta Vlado Vodopivec poročal o sklepih zadnje seje, nakar so člani Sveta sprejeli sklep, da se dosedanja subvencija reviji za književnost in kulturo »Besed« dodeli Prešernovi družbi, ki naj prevzame to revijo in jo naprej izdaja. Razen tega je Mirko Rupel poročal o predlogu za ustanovitev posebne komisije, ki bi koordinirala nabavo knjig v tujini. Matej Bor pa je sprožil znova vprašanje slovenskega podnaslavljanja filmov.

Sam elaborat sekretarista Sveta za kulturo in prosveto o muzejih v Sloveniji, kakor tudi razprava o problematiki muzejev, kaže, da je stanje muzejev v Sloveniji slabo. V Sloveniji imamo 48 muzejev, kar je sorazmerno zelo veliko, vendar je kvaliteten, dobrih in po zbirki predmetov dovolj močnih muzejev zelo malo. Zlasti je bilo napačno nenačrtno ustanavljanje muzejev, ki smo jih ustanavljali povsod, kjer je bilo vsaj nekaj muzejjskega gradiva, ne glede na prostore, ljudi, denarna sredstva in ostale pogoje za obstoj vsakega muzeja. Zato je treba odkloniti ustanavljanje novih muzejev brez poprejnega posvetovanja s sekretariatom Sveta za kulturo in prosveto. In omejitve ustanavljanja novih, za življenje dostikrat nesposobnih muzejev, je potrebna tudi zaradi pomanjkanja proračunskih sredstev. Denarja za funkcionalne izdatke muzejev je zelo zelo malo, saj je razmerje pri največjih slovenskih muzejih med posameznimi in funkcionalnimi porazno slabo. Zaradi tega, ker muzeji ne morejo iz odobrenih sredstev nabavljati novih predmetov, izkavljati, razširjati svojih zbirk, so te ustanove hočeš sočeš prisiljene na stagnacijo. Tako imamo zares v nekem oziru mnogo preveč muzejev, hkrati pa tudi premalo. Predsednik Sveta dr. Goričar je sprožil mnenje, da bi kazalo pregledati muzeje in odbrati le potrebne, pomembne in važne, ki bi lahko še nadalje obstajali in se razvijali. Zaradi pomanjkanja sredstev se dogajajo tudi taki primeri, da gredo slovenski muzejjski predmeti in celo zbirke v

muzeje drugih republik, mnogo gradiva pa poata, a nezadržno propada.

Po pretresu glavne problematike slovenskih muzejev je Svet sprejel predloge sekretarista, in sicer predlog zveznemu izvršnemu svetu, da poprejšnje zveznega zakona o muzejih, da Svet za kulturo in prosveto pripravi okrajnim ljudskim odborom, naj ne ustanavljajo novih muzejev brez poprejnega posvetovanja s sekretariatom SKP, da sekretariat pripravi organizacijo začasne enoletne preparatorske šole, da Svet pripravi fakultetnemu svetu filozofsko-prirodoslovno-matematske fakultete uvedbo muzejjske prakse med študijem umetnostne zgodovine, arheologije in etnografije, da sekretariat Sveta sklene občasna posvetovanja predsednikov okrajnih svetov za prosveto zaradi ustanavljanja muzejev in splošne kulturne politike okrajnih ter da Svet imenuje posebno muzejjsko komisijo.

V drugi točki dnevnega reda je Svet za kulturo in prosveto razpravljaj o galerijah in o likovni vzgoji. Zaradi tega, kar muzeji ne morejo iz odobrenih sredstev nabavljati novih predmetov, izkavljati, razširjati svojih zbirk, so te ustanove hočeš sočeš prisiljene na stagnacijo. Tako imamo zares v nekem oziru mnogo preveč muzejev, hkrati pa tudi premalo. Predsednik Sveta dr. Goričar je sprožil mnenje, da bi kazalo pregledati muzeje in odbrati le potrebne, pomembne in važne, ki bi lahko še nadalje obstajali in se razvijali. Zaradi pomanjkanja sredstev se dogajajo tudi taki primeri, da gredo slovenski muzejjski predmeti in celo zbirke v

Zaradi povezanosti in pomembnosti vseh teh problemov je Svet sklenil organizirati širše posvetovanje. Razen tega je Svet sprejel nekaj predlogov in sugestij za smotrajni odkup umetnin, za primernejšo zaposlitev diplomantov akademije upodabljajočih umetnosti, za materialno in moralno podporo, umetnostnim razstavam s strani okrajnih svetov za kulturo, o pedagoškem delu v galerijah in o tem, da se obvesti Svet za šolstvo o pomanjkljivih programih umetnostne vzgoje v šolskih netirih.

Na koncu seje so člani Sveta sprejeli imenovanje koordinacijske komisije za študijsko likovno republiko Slovenije, potrdilo imenovanje založniškega sveta časopisno-založniškega podjetja »Kočevski tisk«, sprejeli predlog za začasno komisijo za izdelavo predlogov za reorganizacijo šole za umetno obrt, predlog, da se za direktorja Moderne galerije imenuje Zoran Kržičnik, dosednji pomočnik direktorja Narodne in Moderne galerije, sprejeli imenovanje Milana Bevc za ravnatelja Muzeja NOB in imenovanje filmske komisije pri Svetu za kulturo in prosveto.

Z LETNE SKUPŠČINE STROKOVNEGA ZDRUŽENJA PODJETIJ GRADBENE STROKE IN INDUSTRIJE GRADBENEGA MATERIALA

# TIPIZACIJA OBJEKTOV IN SERIJSKA IZDELAVA

hosta zmanjšali stroške gradenj v prihodnosti

Maribor, 6. aprila. V prostorih splošnega gradbenega podjetja »Konstruktor« v Mariboru se je danes začela redna letna skupščina strokovnega združenja podjetij gradbene stroke in industrije gradbenega materiala.

Po pozdravnih besedah gostov se je predsednik združenja inž. Hugo Keržan v svojem poročilu najprej ukvarjal s porazno sliko, ki jo je pokazalo lansko poslovnanje v prvem polletju. Podjetja sprva niso verjela v odločnost ukrepov za zmanjšanje gradbenih del ob koncu leta 1955 in so čez zimo obdržali delavce, čeprav ni bilo dela. Dobički gradbenih podjetij v Sloveniji so se občutno zmanjšali in so lani znašali komaj 4,2% v nasprotju z 8,2% in 16,1% v prejšnjih dveh letih. Izredni popusti, ki so jih lani podjetja nudila pri licitacijah, pa so seveda predvsem izraz ostre borbe za delo in doseženih cen ne mo-

remo šteti za normalne, ki naj bi služile projektantom za sestavljanje predračunov.

K pocenitvi gradbenih del morajo tudi v bodoče prispevati vsi investitorji z ekonomičnimi programi, projektanti in pa izvajalci racionalno organizacijo del. V preteklosti so šli težki milijoni na račun neizkušenosti, grandomanije in ozkosti posameznih investitorjev. Čimprej se moramo sprijazniti tudi s tipizacijo objektov, in s serijsko izdelavo.

Predsednik Keržan je nadalje opozoril, da je treba dati gradbenim podjetjem in kolektivom večjo materialno bazo za upravlja-

nje. Lani je gradbenim podjetjem v republiki od 15 milijard bruto produkta ostalo le 0,41% ali 62 milijonov dinarjev za plače iz dobička, za samostojno razpolaganje pa komaj 0,12% ali 18 milijonov dinarjev. Delitev dohodka po novi uredbi daje zdaj gradbeništvu širšo možnost in širšo stimulacijo kakor doslej, rešiti pa bo treba v tej zvezi še mnogo vprašanj. Po drugi strani postaja z letošnjim znižanjem obresti na osnovna sredstva in s plačevanjem anuitet iz materialnih stroškov delo s stroji rentabilnejše. Zdjaj bo treba zagotoviti zlasti več sredstev za nabavo rezervnih delov mehanizacije iz inozemstva. Če teh strojev ne bomo obnovili, se bo zmogljivost naših podjetij zelo zmanjšala.

Obširno poročilo o industriji gradbenega materiala je podal podpredsednik združenja tov. Čebulj. V diskusiji se je predstavnik Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Bogo Pečan dotaknil potrebne tesnejše povezave članov združenja z delovnimi kolektivi in delavskimi sveti. Kot predstavnik centralne Narodne banke v Ljubljani pa je direktor Lahajner prikazal dosežen napredek na področju kreditiranja obratnih sredstev. Pri tem se je dotaknil nekaterih pomanjkljivosti, naposled pa je opozoril, da bodo morala podjetja odslaj za nova obratna sredstva, ki bodo stalno vezana, najeti investicijska posojila ali pa v sklad obratnih sredstev prenesti ustrezne zneske iz sklada za samostojno razpolaganje. V nadaljnji diskusiji so posamezni govorniki podrobneje razpravljali o obsejni problematiki, nakazani v poročilih na skupščini. F. S.

## Gozdovom več nege!

Tisoči hektarom mladega gozda čakajo gozdarje — Kako naj pogozdujemo — Tudi gozdarstvu je potrebna mehanizacija

Ljubljana, 6. aprila. Danes je bil v prostorih Inštituta za gozdno in lesno gospodarstvo v Ljubljani občni zbor Zdrženja gozdarsko gospodarske organizacije Slovenije.

Občni zbor je razpravljaj o številnih problemih s področja gozdarstva. Diskutanti so ugotovili, da je Zdrženje, ki obstaja šele leto dni, že doseglo nekatere pomembnejše uspehe. Mnogo dela pa ga še čaka. Tako bo treba na primer doseči večjo nego gozdov. Le-timo namreč doslej v primerjavi z razmeroma obsežnim pogozdovanjem dokaj zanemarljivo. Kaže, da gozdarji bolj vidijo are površin, ki jih je treba pogozditi, kot mnoge hektare gozda, ki so potrebni nege. Med drugim čakajo tisoči hektarom mladega gozda, da bi jih razredčili, ker se bodo mlada drevesca le tako lahko pravilno razvijala.

V zvezi s pogozdovanjem in nego gozdov je eden izmed diskutantov dejal, da po njegovem mnenju pogozdujemo Kras premalo načrtno. Predlagal je, da bi namesto velikih kompleksov pogozdovale le posamezne pasove, kot so svoj čas pogozdovale goličave okrog Ajdovščine. S tem bi nagleje prišli do gozdov na večjem področju Krasa, omilili bi

vpliv burje na najbolj izpostavljenih krajih in kar je glavno: gozdovi bi začeli izpopolnjevati goličave med pasovi tudi po naravnih poti, s čimer bi znatno pospešili dolgotrajni pogozdovalni proces.

Razprava je nadalje načela vrsto drugih vprašanj, tako potrebo po čimprejšnji izpopolnitvi mehanizacije gozdarstva, potrebo po izboljšanju delovnih pogojev gozdnih delavcev, po ustanovitvi stalne gozdarske šole itd. Vh

Z LETNE SKUPŠČINE ZDRUŽENJA PROJEKTIVNIH ORGANIZACIJ

## Še 600.000 stanovanj premalo

Iz referata inž. Skoberneta o problemih projektivnih organizacij v zvezi s stanovanjsko izgradnjo

Ljubljana, 6. aprila. — Danes je druga letna skupščina Zdrženja projektivnih organizacij nadaljevala delo. Direktor zavoda za stanovanjsko izgradnjo okraja Ljubljana inž. Skoberne je v svojem referatu obravnaval probleme projektivnih organizacij v zvezi s stanovanjsko izgradnjo. V začetku je navedel, da v naši državi še zmerom primanjkuje blizu 600.000 stanovanj.

Vsako leto bi morali zgraditi kakih 70.000 stanovanj, če pa bi hoteli nadoknaditi sedanje pomanjkanje, pa bi bilo treba zgraditi celo 100.000 stanovanj. Lani smo v naši državi zgradili skupno okrog 59.000 stanovanj. Če bi začeli graditi 70.000 stanovanj na leto, bi nastalo pomanjkanje gradbenega materiala, zlasti opeke. To in pa povečanje plač delavcem povzročajo, da cene gradbenih stroškov vnovič kažejo tendenco naraščanja, spričo česar so gradbena podjetja začela uporabljati v večji meri mehanizacijo.

Referent je navedel nekaj podatkov o stroških graditve stanovanj. Povprečna cena za kvadratni meter prostora je zdaj okrog 28.000 din., viem ko dosega netto cena 47.000 din. Cena dvosobnega stanovanja se giblje okrog 3 milijone 300.000 din brez komunalnih naprav, če pa računamo še te, pa se zviša na 4 milijone din. V Ljubljani je uspelo te cene nekoliko znižati, tako da so na licitacijah dosegli raven 19.000 din za kvadratni meter oziroma netto 30.000 din. To pomeni, da stane dvosobno stanovanje, ne računajoč komunalne naprave, 2 milijona dinarjev.

Nadalje je bilo v referatu govora o uvajanju normativov. Do-

slej so investitorji popolnoma svobodno projektirali po svojih željah, strokovnosti in zavesti projektanta, treba pa je misliti na postopno uvajanje normativov, ki bi bili osnova za projektiranje stavbenih objektov. Normative so med drugim uvedli že skoraj v vseh zahodnoevropskih državah. Glede tipizacije projektiranja stavbenih objektov so prišli do zaključka, da je treba tipizirati elemente stanovanj in opremo, ne pa celotne projekte objekta, predvsem zaradi različnega geološkega

sestava tal, klimatskih razmer itd. Pot do tipizacije in standardizacije pa je seveda dolga in zamotana. V nekaterih naših mestih so že začeli uvajati tipizacijo. V Ljubljani pripravljajo n. pr. tipizacijo vrat, ki bodo tako okrog 20% cenejša; nadalje tipizacijo kuhinjske opreme, sanitarnega vozla ter stopnic; v Beogradu izdelujejo tipizirane stropne konstrukcije, v Zagrebu okna in sanitarne elemente itd. Iz tega je razvidno, da so priprave glede tipizacije v posameznih republikah obsežne, vendar pa je potrebna koordinacija v zveznem merilu.

Udeleženci skupščine so si popoldne tudi ogledali gradilišča in gradnjo stanovanj na področju Ljubljane.

Z OBČNEGA ZBORA ZOBOZDRAVSTVENIH DELAVCEV

## Zobozdravstvo - šibka točka

zdravstvene službe v Sloveniji

Ljubljana, 6. aprila. Danes so imeli zobozdravstveni delavci Slovenije občni zbor, na katerem so razen obravnavanja splošne družbene problematike pojasnili predvsem svoje stališče do problema, ki je sedaj razmeroma zelo aktualen: do predloga ukinitve privatne zdravniške prakse.

Občni zbor je tako s poročilom tajnika kot s kasnejšo razpravo ostro napadel ta predlog, češ da ukinitve privatne prakse ne daje možnosti za zboljšanje splošne zobozdravstvene službe. Razen tega so na občnem zboru opozorili na pojave komercializma v nekaterih javnih zobozdravstvenih ambulantah. Iz poročila in razprave je bilo razvidno, da v nekaterih krajih, bodisi diši zdravstveni domovi, bodisi občinski ali okrajni zdravstveni organi propagirajo v zobni ambulanti tako razporeditev dela, ki je za ambulanto sicer donosnejša, ni pa v korist pacientov. Tako se po mnenju zobozdravstvenih delavcev pojavlja nevarnost, da bi v ambulantah daljša prednost finančno donosnejšim zobozdravstvenim storitvam, kot so izdelava protez ipd., na škodo finančno pasivnim storitvam, kot so plombiranje, zdravljenje zob in zdravljenje zob.

Dejstvo je, da sedanje številčno stanje zobozdravstvenih delavcev terja resno obravnavanje. Ne glede na različna stališča in trenja o tem, s kakšnimi normativni, kako urejenim denarnimi nagrajevanjem itd, izboljšati stanje in doseči, da bodo bolniki in deležni kvalitetnejše oskrbe in zdravljenja, bi bilo nujno, da se vsi prizadejo, tako zdravstveni organi kot zobozdravstveni delavci s skupnim sodelovanjem lotijo reševanja svojih nalog. M. N.

## Modernizacija Postojnske jame

Včeraj popoldne je električna lokomotiva prvokrat vozila po jami

Postojna, 6. apr. (Tanjug). V Postojnski jami so začele voziti nove posebne električne lokomotive. Ob tej priložnosti je bil danes v jamski restavraciji sestanek novinarjev, ki se ga je udeležil tudi generalni sekretar Turistične zveze Jugoslavije Ljubo Babič.

Modernizacija Postojnske jame je pomemben dogodek v celotnem turizmu v naši deželi. S tem se bo nedvomno povečalo zanimanje za obisk jame, ki je kot svetovna privlačnost najbolj obiskan turistični kraj v Jugoslaviji. V zadnjih desetih letih je obiskalo Postojnsko jamo nad 1.500.000 ljudi.

Sekretar Turistične zveze Jugoslavije Ljubo Babič je ob tej

priložnosti poudaril, da smo se na letošnjo turistično sezono vsestransko pripravili. Cene bodo bolj dostopne, kakor so bile lani. Glede nadaljnega razvoja turizma je rekel, da je s perspektivnim planom predvidena trajnejša ureditev vprašanja turizma. Med drugim je predvideno znižanje taks za vizume, krajši postopek na mejah ob carinjenju in nižje cene v hotelih. Gradimo več novih hotelov, kupujemo ladje za prevoz turistov po Jadranu, elektrificiramo železnice in moderniziramo ceste. Vse kaže, da se bodo pogoji za pospeševanje turizma v naši državi kmalu znatno zboljšali.

Popoldne je nova lokomotiva prvič vozila po Postojnski jami.

## Franc Zagožen spet pri svojih

Jesenice, 6. aprila. — Danes zvečer ob 7. je na jeseniški postaji obšel oče Zagožen sina Franceta, ki se je po 15 letih vrnil v domovino. Franca Zagožena, 15 let starega otroka, sta pričakala na jeseniški postaji poleg očeta še osemletna sestra Marija, 26-letni brat Lojze, dr. Goričar in drugi. V kratkem razgovoru za Vojo Pekičem, članom naše ambasade v Bruslju smo zvedeli, da so mladega Jugoslavana Franceta našli v samostanu St. Johann pri Koblenzu. 4. februarja letos je bil posvojitelj zaradi skrivanja za pravemu očetu prisojenega otroka obsojen na 3 leta ječe in na

plačevanje 1000 frankov denarne kazni, dokler ne bo povedal, kje otroka skriva. Sele 1. aprila je povedal ambasadi za skrivališče mladega otroka. Takoj drugi dan so odšli člani naše ambasade z zastopniki belgijskega sodišča in belgijske policije po Franceta. Vsa belgijska javnost je topla pozdravila vrnitev Franceta Zagožena domovini. Na bruseljsko postajo ga je spremlja množica ljudi, za njegovo usodo pa se je ves čas njegovega bivanja v julenju, 4. februarja letos je bil posvojitelj zaradi skrivanja za pravemu očetu prisojenega otroka obsojen na 3 leta ječe in na

# Znamenja zблиževanja

Meditem ko je splošno ozračje v svetu, v katerem prevladuje zapletenost, problematika. Bliznjega zблиževanja, še vedno dokaj negotovo, so pričela iz Londona, kjer tudi nadalje razpravlja odbor OZN, ki se zadržuje na optimistični. V svetu, ki nekako zaskrbljenostjo opazuje možnost, ponovne zaostritve blokove neopetosti, tokrat na novem, a precej občutljivem področju, je ta optimistična nadobnost vsekar razveseljivo polje, čeprav se ni oprta na kdo ve kakšne konkretne rezultate. Je pač znamenje, da dva velika dela sveta ne moreta živeti preprosto drug z drugim, da v neskončnem tekmovalstvu, kdo bo močnejši, čeprav je jasno, da za zdaj to tekmovalstvo ni prenehalo.

## KONČNO NA DOBRI POTI

Na ugodne znake z razorožitvenih razgovorov smo opozorili že zadnjič. Danes ne bi mogli dodati mnogo več kot navedbe nekaterih predlogov, bolj ali manj zanesljivih poročila o odnosih, na katerih je boja moč doseči sporazum. Vendar pri tem ne gre toliko za vsebino ali obseg sporazumov — ki so v začetku nujno lahko samo skromni — temveč za ugotovitev, da je zdaj na obeh straneh najbrž izpričana pripravljenost na sporazumevanje. Z nekaterimi omejitvami, seveda, v razgovorih o ukinitvi jedrskih poskusov je danes najbrž glavna ovira Anglija, ki neče, da bi morebitni sporazum prešel nje prve poskuse z lastno vodikovo bombo.

V današnjem položaju, ki ga še vedno označuje blokova tekma, je izraz določena ravnotežja sil. Vojaški podatki so seveda skrivnostni, toda očitno je, da je nekak razvoj klasične oborožitve in atomskega orožja doslej ovrnil sporazum o razorožitvi. Zato je vztrajal pri zmanjšanju oborožitvenih sil, ZSSR pa je predvsem zahteval prepoved atomskega orožja. Teško pa je seveda reči, ali je bilo doseženo dejansko ravnotežje ali pa bi se hotela oba partnerja bolj nemoteno posvetiti novi in zelo dragi vrsti orožja, ki so jo doseženi razgovori pustili nekako ob strani — tumežerjavim izstrelikom.

Naj bo kakorkoli, vse kaže, da so vsaj začetni uspehi na nekaterih področjih razorožitvene problematike možni. Pot do večjih rezultatov pa bo še zelo trda. Nas lahko pri tem veselijo še vest, da je ožji razorožitveni odbor zahteval od jugoslovanske delegacije pri OZN dodatna pojasnila in priporočila k že znanemu predlogu naše delegacije za začetne ukrepe na področju razorožitve. Predlog je sestavljen po različnih ocenah sedanjih možnosti in zato pomeni dejstvo, da ga je ožji odbor sklenil upoštevati, tudi dobro znamenje za razpoloženje, ki je zavladalo med razoroževalci.

## RAZVEZOVANJE VOZLA

Sueški vozni polagoma star že tri leta. Bolj ali manj umetno je nastal, ko je Egipt nacionaliziral mednarodno družbo, ki je upravljala promet po treh važnih vodnih poti, s silo pa je zapletel napad Anglije, Francije in Izraela na Egipt. Razvezovanje tega voza je torej v glavnem odstranitev posledic, ki jih je zapustil tipično kolonialistični napadilski akt, pa tudi relevantne težave, ki so jih podobne tendence ustvarile pred napadom. Ta načelni okvir pa se seveda vnaša v dani mednarodni položaj, v katerem se je pojavil nov činitelj —

PO MAROŠKIH POTEH (II)

# PO DVA LOČENA SVETOVA V VSAKEM MAROŠKEM MESTU

(OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPISNIKA)

**Casablanca, marca**  
Casablanca je prostrano mesto s 750 prebivalci, Razeza se na 3850 hektarih. Na 3442 »večnadstropnih« hektarih se šopirijo Evropci, na vsega 408 »prtiličnih« hektarih pa so zgneteni domačini. Na enem »večnadstropnem hektaru« stanuje 100 Evropevc, na enem prtiličnem pa 1100 »domačinov«.

Stopnišča v hišah, veže, dvorišča in ulice, kjer stanujejo domačini, sprejeme v spalnice. V brlogih, zgrajenih iz bencinskih kant, živi na petih kvadratnih metrih živina skupaj z ljudmi, ker — sami to hočejo, ker so Arabci pač takšni! Ljudje spe kakor mačke, za glavo na leseni polici, kjer stojita neogibni čajnik in budilka. Čaj, parfumiran z mentolom, je namreč edino, čemur se Maročani ne odpove, brez budilke, edinega rekvizita, ki kaže čas, povsem drugačen od tistega pred agadirskim incidentom in algircarsko konferenco, pa ni mogoče živeti. Francozi, ki so sicer zelo obzirni do maroških navad, ne kažejo mnogo razumevanja za njih ravnanje do časa in vztrajno zahtevajo točnost.

Francija je sprejela podobno Maroka. Casablanca z 20.000 prebivalci leta 1912, Marakeš s 55.000, Rabat s 35.000, Meknes s 25.000, so v 45 letih narasli na 750.000, 250.000, 150.000 in 80.000! Gradili so mrzlično, rasla so nova sodobna mesta. Toda Francija je ostala zvesta svojim obljubam in obveznostim in se ni dotikala tega, kar pripada zgodovini Maroka, kar je zapuščina njenih sultanov, kar moti navade in običaje Maročanov. Rasli so novi Marakeš, Novi Rabat, nova Casablanca poleg prastarih bivolišč domačinov, ki so se množili znotraj svojih zidov, polnili tesne ulice in se končno razlili po okoliških poljanah.

Dve Casablanci, dva Rabata, dva Marakeša, dva Maroka — francoski in maroški, skratka dva svetova — ločena in sovražna. Poleg evropskih šol, svetlih, udobnih in dobro preskrbljenih z učitelji in učili — boljše kakor v Franciji — v katerih se šolajo izključno otroci kolonov, je Francija, ki se je »ravnala po načelu

vztrajno besedičijo: Kaj, neodvisni Maroko — kdo je še to videl — Arabci in neodvisnost! Zdaj da bi morali oditi iz dežele, saj bodo Arabci brez nas vse upropastili!

Toda ko eni odhajajo — uradniki uprave, ki se je zamerila ljudstvu, policisti, ki so ga strahovali, in voditelji raznih korporacij — se iz bivše Metropole prijavljajo drugi, kajti povprečni letni dohodek je v Maroku večji kakor v Franciji. Maročani pa nimajo nič proti Francozom, ker jih potrebujejo: v Maroku je namreč vsega deset inženirjev in toliko zdravnikov — Maročanov. To je razen Casablance, Rabata in Meknesa tudi delo Francije, vprav druga plat bleščeče medalje.

Bogdan Pešič



Pogled na pristanišče Casablance

# INDIJSKE VOLITVE so zagotovile kontinuiteto Nehrujeve politike

Volitve v Indiji so bile končane pred dobrimi štirinajstimi dnevi, iz njemu nekaterih okrajev v Himalajskem pogorju, kjer se bodo nadaljevale še med letom. Bistvenih premikov sil navzlic nekaterim krajevnim presenečenjem ni bilo. Kongresna stranka si je bolj ali manj zagotovila prejšnje stališče glasov in poslancev in z njo absolutno večino v Domu narodov indijskega parlamenta je bila zagotovljena kontinuiteta dosedanjega notranje in zunanje politike.

Čeprav je glasovanje končano, so volitve še vedno predmet dnevnih Poraz lokalnih veličin, neuspehi posameznih vodij opozicijskih strank, zlasti desnice, so neizčrpani vir za analize, zakaj in kako je do tega prišlo. Indijske volitve pa tudi niso minile brez raznih nevesočnosti, resničnih anekdot in razburljivih dogodkov, ki so jih domači in tuji reporterji pridno beležili.

## Nehrujeva skrinjica

Velik pomen na volitvah je imela osebna popularnost voditelja Kongresne stranke premiera Nehruja. Večkrat se je dogajalo, da so volivci hoteli vreči svoj listek v Nehrujevo skrinjico ne glede na to, kateri kandidat ga je konkretno zastopal. Tu in tam pa so zahtevali tudi Ghandijevo skrinjico, čeprav je že pred devetimi leti umrl.

Mnoge zgodbe z volitev, kažejo, kako globoko je ljudstvo pojmovalo njih pomen. Na volišča so prihajali tudi slepi, gluhi, starčki in pripadniki nekaterih plemen, ki so morali prehoditi velike razdalje. Pripovedujejo, da je v Asamu neki mladenič, ki je nekaj dni prezgodaj prišel na volišče in v tem času spal v zaklo-

nišču blizu volišča, postal žrtev potikajočega se tigra. Bili so tudi primeri, da so divji sloni, ki so se podili okoli naselij, za več ur zadržali kmete, ko so hoteli iti na volitve.

Poseben problem so predstavljali volivci, ki se sami ne morejo gibati, kajti po predpisih ne sme biti z volivcem, ko oddaja glasovnico, nihče zraven, da ne bi vplival nanj. Tako se je dogajalo, da so parafiliki, ki so jih prinesli na nosilih, plazeli se zadnje metre po tleh, oddajali glasovnice.

## Uspehi žensk

Tudi na teh volitvah so ženske kot poslanski kandidati dosegle pomembne uspehe. Nekatere med njimi so porazile svoje moške nasprotnike tako prepričevalno, da niso dobili niti minimalnega števila glasov in jim je tako zapadla jamaščina, ki jo je moral vsak poslanski kandidat plačati. Samo v državi Utar Pradeš je država dobila na izgubljenih depozitih poslanskih kandidatov nad 5000 dolarjev.

Udeležba žensk na volitvah je bila zlasti velika v pogorju Asama, kjer vlada med plemen v določenih oblikah še vedno matriarhat. Zato so bile volilne komisije v teh krajih v glavnem sestavljene iz žensk in so ženski kandidati imeli tudi največ uspehov.

## »Bilo je zanimivo izkustvo«

Kakor na prejšnjih volitvah, je premier Nehru ostal zvest svojih tradicij in je prepotoval skoraj vso deželo ter imel nešteto volilnih govorov. Pri tem pa bi kmalu doživel nesrečo. Njegovo letalo tipa »Iljušin«, ki ga je dobil v dar od sovjetske vlade, se je 8. marca med poletom vžgalo. Ogenj

so takoj opazili, in medtem ko je posadka gasila motor, je Nehru miril svoje sopotnike. Letalo je pozneje normalno pristalo z enim motorjem na zasilem letališču. Vest je vso Indijo pretresla, pilot Rufus pa je postal slaven. Eden izmed tistih, ki so neposredno čestitali Nehruju k rešitvi, je bil generalni sekretar indijske Komunistične partije Adžoj Goš. Vodja verske desničarske organizacije Golyalkar pa je ob tej priložnosti izjavil, da je »vsemogočni rešil Nehruja hude nesreče in mu dal priložnost popraviti storjene napake«. Ko mu je sovjetska vlada obljubila novo letalo, je Nehru tipično nehrujevsko reagiral z izjavo: »Na koncu koncev je bilo to zanimivo izkustvo.«

M. D.

## Stavkovno gibanje v Franciji

Pariz, 6. apr. (Tanjug) 40.000 kovinarjev v departementu Loire — članov vseh treh francoskih sindikalnih central — je danes sklenilo, da bodo v torek začeli splošno stavko, če bodo delodajalci odklonili njih zahteve po višjih plačah. 21.000 kovinarjev v Lyonu in St. Etienneu je stavkalo včeraj. Ti kovinarji terjajo 8-odstotno zvišanje mezd. To so prve stavke v letošnjem letu v Franciji, ki jih skupno vodijo vse tri francoske sindikalne centrale na podlagi sporazuma kovinarjev za »boj z vsemi sredstvi za višje plače«. Na pobudo Generalne konfederacije dela so zdaj v teku pogajanja za organiziranje enotne stavke železničarjev.

## ZELEZNIŠKA NESREČA V ITALIJI

Bari, 6. apr. (AFP). Na železniški progi Brindisi — Bari sta sinoči trčili dva potniška vlaka. Po prvih poročilih je bilo okoli 70 ljudi ranjenih.

# BOJ ZA VODSTVO

med frakcijami francoskih radikalnih socialistov zaradi »veličine Francije«

Pariz, 6. apr. (Tanjug). Radikalni disidenti so danes pozvali desno frakcijo Radikalno-socialistične stranke na enotnost, da bi obnovili francosko radikalno gibanje. »Mi nismo v nobeni zvezi s tistimi, ki so odgovorni, da je Francija izgubila posesti v Indokini, da je izgubila Tunizijo in Maroko, na vse načine pa si bomo prizadevali, da bi se združili s tisto skupino radikalov, ki glasujejo v parlamentu skupaj z nami in ki jim je pri srcu veličina Francije.« S temi besedami je bivši radikalni minister André Maurice začel prvi kongres disidentov v Amiensu v navzočnosti 800 delegatov, ki zastopajo kakih 20.000 članov disidentske stranke.



Pierre Mendès-France

Razkol v Radikalno-socialistični stranki je nastal pred nekaj meseci na kongresu v Lyonu, ko je kakih 20 radikalnih poslancev izstopilo iz stranke zaradi ponovne izvolitve Mendès-Francea za prvega podpredsednika in zaradi

odpora proti zahtevam mendesiščinega vodstva, da bi se začeli pogajati z Alžirci.

Z izstopom disidentov iz stranke pa niso bili končani spori med radikali, ki so še zdaj močno razdeljeni v dve frakciji. Na eni strani so pristaši podpredsednika stranke Mendès-Francea, na drugi pa pristaši štirih radikalnih ministrov. Večina radikalnih poslancev podpira »ministrsko skupino« in se strinja z disidenti glede obnove stranke na podlagi kolektivnega vodstva, da bi odstranili Mendès-Francea s položaja voditelja radikalov.

Biro Radikalno-socialistične stranke z Mendès-Franceom na čelu je zato sklical izredni kongres, ki naj bi v začetku prihodnjega meseca odločil o disciplini radikalnih poslancev in stranki. Današnji poziv disidentov bi utegnil znatno vplivati na razpoloženje delegatov na izrednem kongresu radikalov. Na njem naj bi odločili tudi o nadaljnjem sodelovanju radikalov v sedanjih vladi.

## VLAJKO BEGOVIĆ

(Nadaljevanje)

# Obdolžitve in dejstva ob sovjetsko-madžarskih razgovorih v Moskvi

Zelo zanimivo in poučno je pogledati, kako je od omenjenih gledišč v eni in drugi sovjetsko-madžarski deklaraciji in v govorih, izrečenih v zvezi z deklaracijama, evolucionirala ocena madžarskih dogodkov Nagyja in Rakosyja.

Navajamo najprej v izvirnih besedilih J. Kadarja in podčrtavamo značilna mesta: Junaška vstaja našega ljudstva je osvobodila ljudstvo in deželo izpod Rakosyjevega režima ter prinesla ljudstvu svobodo in deželi neodvisnost, brez česar ni socializma.

Mi lahko rečemo, da so ideološki pobudniki in organizatorji te vstaje prišli iz vaših vrst. Pisatelji, madžarski komunistični novinarji, študentje, mladinci iz Petőfijevega kluba, na tisoče delavcev in kmetov, stari borci, aretirani na podlagi lažnih obdolžitve, so se borili v prvih vrstah proti tiraniji in Rakosyjevi pustolovski politiki. Mi smo ponosni na to, da ste se v oboje vstaji dobro držali in da ste v tej vstaji izpričali pravi patriotizem in zvestobo socializmu.

Mi se odkritosrčno obračamo na vas. Vstaja ljudstva je prišla na razpotje. Ali bodo

madžarske demokratične stranke dovolj močne, da bodo utrdele svoje zmage, ali pa se bomo znašli pred odkrito kontrarevolucijo.

(Z govora Janoša Kadarja 2. nov. 1956.)

Potrebno je soglasje v vprašanju, da moramo glavni vzrok ljudskega gibanja, ki se je začelo 23. oktobra, poiskati v tistih velikih napakah, v grehah, ki jih je storila Rakosyjeva klika, ki je imela odločilni vpliv na vodenje države in Partije. Vedeti moramo tudi to, da je bilo ogroženje razjarjene množice nad škodljivimi ukrepi in metodami povsem upravičeno. Cilj množic, ki so sodelovale v vstaji, ni bil, da bi omajale ljudsko oblast Madžarske ljudske republike, marveč nasprotno, njihov cilj je bil okrečiti jo prav s tem, da so nastopile proti storjenim napakam.

V vrstah udeležencev oboje vstaje in množičnega gibanja so bile od prvega trenutka navzoče in so čedalje bolj prihajale do izraza tudi tiste kontrarevolucionarne sile, katerih cilj ni bil popraviti napake, marveč

strmoglavit Madžarsko ljudsko republiko in oblast delovnega ljudstva.

(Z govora Janoša Kadarja 11. nov. 1956.)

... triindvajsetega oktobra se je začela oboje vstaja. Če gledam udeležence vstaje, tedaj moram reči, da cilj te vstaje ni bil strmoglavit ljudsko republiko, marveč popraviti napake vodstva.

(Z govora Janoša Kadarja 25. nov. 1956.)

... Klika Rakosy-Gerő se je po letu 1948 izneverila načelni osnovi marksizma-leninizma v partijskem in državnem aparatu, potem pa v vodenju gospodarstva ter udomčila sektarstvo in dogmatično politiko in birokratski način vodenja, ki samo ukazuje in ne trpi odpora... Z mehničnim kopiranjem sovjetskega primera, z nepravilnim tolmačenjem sovjetsko-madžarskega prijateljstva, s potiskanjem nacionalnih koristi v ozadje, s podcenjevanjem in omalovaževanjem naših naprednih tradicij in nacionalnih vrednot so grobo žalili rodoljubna in narodna čustva madžarskega naroda... (Iz resolucije začasnega CK z dne 8. decembra 1956.)

Potem pa letos v februarju: Na Madžarskem se je 23. oktobra 1956 prav tako kakor 2. avgusta 1919 začela kontrarevolucija. (Z govora Janoša Kadarja 5. februarja 1957.)

Da dodamo še najnovejšo gledališko člana Politbiroja Görgö Maroszana, izrečeno v kombinatu »Czepel«:

... Tu se je borila sodra, borili so se ničvredneži, ne pa delavci. Da, tovariši, borili so se ničvredneži tako tu, kakor povsod v deželi. (Z govora v kombinatu »Czepel«, 23. marca 1957.)

Od vstaje in tragičnega boja ljudstva, v katerem je padlo na desetisoče ljudi, je ostala v deklaraciji samo »želja madžarskega naroda, da popravi napake, ki jih je storilo prej madžarsko vodstvo, in sicer čimprej«, imperialistične spletke in kontrarevolucije pa so se pojavile kot skoraj edini činitelj vseh dogodkov od začetka, pa tudi pred začetkom, do konca.

Zdaj pa pogledimo, kako so se razvijale politične ocene Imre Nagyja.

»Izjavljam, da se strinjam s temi sklepi, o katerih so danes razpravljali ministrski svet (pod predsedstvom Imre Nagyja — V. B.), predsedstvo Partije madžarskih delovnih ljudi in vsak njen posamezni član.«

S svoje strani lahko izjavim še to, da se v celoti strinjam s tem, kar je bilo rečeno pred menoj, kar so rekli Imre Nagy, Zoltan Tildy, Ferenc Erdey... (Z govora Janoša Kadarja 23. oktobra 1956.)

Jaz, ki sem bil minister v vladi Imre Nagyja, moram odkrito povedati svoje osebno mnenje, da niti Imre Nagy, niti njegova politična skupina nista hotela zavestno podpirati kontrarevolucionarnega sistema. Ni pa dvoma, da je prišlo do političnega pritiska kontra-

(Nadaljevanje na 4. strani)

PISMO IZ NEW YORKA

# Kaj mislijo Američani

## o gospodarski pomoči drugim deželam

(OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA)

New York, aprila 6. V marcu so v ZDA mnogo govorili o ameriški pomoči tujini. Posvetovalni odbor za mednarodni razvoj je objavil glavne smernice svojega programa za bodočo pomoč ZDA nerazvitim deželam. Eisenhower je izjavil, da se bo držal višje meje, ki jo je določil s proračunom, člani Kongresa so zdaj nasprotovali, zdaj odobravaljo politiko, tisk pa je objavil zaključke raznih anket in proučevanj, ki skoraj brez izjeme govorijo o tem, da je javnost za na-

nov) je po mnenju ameriških politikov strateškega značaja, ker je namenjena ameriškim zaveznikom v Aziji in na Bližnjem vzhodu. Vse pa kaže, da bodo to pomoč letos znatno zmanjšali v korist pomoči za čisto gospodarski razvoj teh in drugih dežel. Lani so znašala sredstva za nevojaško pomoč kakih 200 milijonov dolarjev manj, namreč 1749 milijonov, in v teh je bilo 1162 milijonov namenjenih za olajšanje obrambnih bremen nekaterih dežel. Za gospodarski razvoj so dale ZDA lani 250 milijonov.

Posvetovalni odbor za mednarodni razvoj, katerega predsednik je Eric Johnston, v svojem poročilu ni navedel zneska, marveč je samo priporočil, da bi ustanovili pri zunanjem ministrstvu poseben sklad, ki bi nudil tehnično pomoč in zbiral denar za investiranje v gospodarski razvoj dežel Latinske Amerike, Azije in Afrike, zlasti pa Bližnjega vzhoda. Po prvem idejnem osnutku bi sklad ne konkuriral ne Mednarodni banki, ki deluje v okviru OZN, ne finančnim ustanovam nacionalnega značaja ali zasebnim investitorjem.

### ANKETNI ZAKLJUČKI

V posebnem senatnem odboru, ki se ukvarja s posli pomoči, so mnogi odpravljali in še razpravljajo o Eisenhowerjevem programu. Neka anketa je pokazala, da 46% Američanov misli, da je bila dosedanja pomoč zelo koristna dejavnost ZDA. Druga anketa je pokazala, da 52% Američanov ne nasprotuje pomoči deželam, ki se nečelo vključiti v noben blok. Po tretji anketi je 90% Američanov poudarilo vrednost pomoči državam, vezanim na Zahod. Četrta anketa je pokazala, da je 85% Američanov za gospodarsko pomoč nerazvitim deželam na sploh. Konec lanskega leta so razpisali anketo, ki je pokazala, da je 90% Američanov za nadaljevanje programa pomoči, izrecno proti pa samo 7%. Pretežna večina Američanov je proti gospodarski pomoči tako imenovanim »nevtralnim deželam«, to se pravi deželam, ki se nečelo vključiti v bloke, med katerimi se mnoge tudi bore proti blokovski razdelitvi sveta.

### POMOČ POLJSKI

Čisto posebno in svojevrstno je vprašanje, ali bodo dale ZDA Poljski pomoč v obliki posojila in pravice do nakupa kmetijskih presežkov. Pogajanja se razvijajo za zaprtimi vrati, vendar pa je

slisati, da je vzdušje na njih že nekoliko ugodnejše, kakor je bilo pred nekaj tedni. Poljska delegacija prosi baje samo za posojila, ki bi Poljski omogočila nakup kmetijskih strojev, bombaža, rudarske opreme, umetnih gnojil in hrane, da bi prebrodila težave, za katere se mora zahvaliti politiki prejšnjih vlad in lanskemu oktobru. Baje je predsednik odbora za zunanje zadeve v Senatu Green pripravljen predložiti resolucijo, ki bi dopuščala sklenitev takšnega dogovora s Poljsko, pa tudi predsednik predstavniškega zunanjepolitičnega odbora Gordou se je izrekel za »omejeno pomoč«. Kaj pomeni ta omejena pomoč, bo znano pozneje. Za zdaj se pogajajo baje o vsoti 100 do 300 milijonov dolarjev.

Blagoje Lazič

# V SMERI DECENTRALIZACIJE

## novi ukrepi tudi v Romuniji

V Bukarešti je bilo od 16. do 23. marca zasedanje Velike ljudske skupščine, izvoljene 3. februarja. Skupščina je sprejela nov pravilnik o svojem delu, osnutek novega zakona o organizaciji in poslovanju ljudskih svetov (odborov). Na zasedanju so sprejeli tudi deklaracijo o notranji in zunanji politiki dežele, ki jo je v imenu vlade predložil njen predsednik Chivu Stoica.

Če bi lahko o plenumu CK Romunske delavske partije iz lanskega decembra trdili, da je sprejel dokaj pomembne, delno celo nove smernice za družbeno in gospodarsko politiko vlade in Partije, tedaj je o delu prvega zasedanja nove romunske Skupščine moč reči, da je bilo usmerjeno na zakonodajno oblikovanje teh sklepov. Med drugim gre za zmanjšanje pretirane centralizma in zboljšanje življenjskega standarda. S 419 za in 2 glasovoma proti je Skupščina sprejela osnutek zakona o spremembi 50. člena ustave, ki ureja število in naziv ministrstev. Po tem zakonu bodo število ministrstev znižali od 26 na 15. Nekatera ministrstva se bodo združila. V vladi bodo odslej tudi ministri za vprašanja krajevnih organov državne uprave ter predsednika odbora za planiranje in komisije za državno kontrolo.

Z novim pravilnikom o svojem delu je Velika ljudska skupščina v znatni meri zarisala svoje pristojnosti, predvsem pa svoje zakonodajne in kontrolne pravice. Okrepila je svojo vlogo vrhov-



# NEMIRI

## v Čilu

Čilsko glavno mesto Santiago

Dogodki, ki so se te dni odigrali v Santiagu, so videti na prvi pogled tragično nesmiselni. Zaprta zvišana vozovna in mestnem prometu za 50%, so državljani demonstrirali, vojska in policija sta streljali in ubili 40 ali celo 70, ranili pa 200 demonstrantov, vlada pa je razglasila izjemno stanje. Neposredni povod za ogroženje očitno ne ustrezajo ostrih demonstracij (demonstracije so napadli tudi predsedniško palačo) ne hudemu reagiranju oblasti. Zadržni krhavi dogodi v Čilu, katerega kronika je bila zadnja leta polna ostrih socialnih in političnih sporov, imajo pravzaprav svojo neposredno in daljnjo zgodovino.

Daljša zgodovina oziroma globlje ozadje sedanjih sporov je zamotana socialna in gospodarska sestava dežele, polna protislovij. Vsem ko zapolnijo potrebe naroda po ameriške baker, ki ga izkopišajo ameriške družbe, se zmeraj edino pomembno izvozno blago in spravlja gospodarstvo Čila v preveliko odvisnost od tuje volje in sprememb na svetovnem trgu. V teh pogojih se industrializacija dežele razvija v zelo težavnih okoliščinah. Inflacija je postala kronična bolezen dežele. Začutila se je zlasti zadnja leta, ko so začele cene močno naraščati.

Daljški razred Čila pa ni prepričan, da bi prevzel vse breme inflacije ter neugodne gospodarske in socialne sestave dežele izključno na svoja ramena. Zrasel je v rudnikih na svoja ramena. Zrasel je v študentski in na poljih solitra se je številno pomnožil po državi in v splošni področju industrializacije (metalurgija, petrolej) in zdaj je združen v enotni sindikalni zvezi, ki šteje nad milijon članov.

vojna socialistične izgradnje od evolucije razrednih sil, naraščanja socialistične zavesti množic, od izoliranja vodilnih kadrov v gospodarstvu in krajevni upravi, kakor tudi od drugih konkretnih pogojev na prehodu iz kapitalizma v socializem. V neposrednem sodelovanju delovnih množic v vsem tem vidi Chivu Stoica najboljše poročilo za vsestranski razvoj dežele.

negi organa državne oblasti, katerega kontroli so podvržene vse ustanove in državni organi, vstevši člani ministrskega sveta. Skupščina bo imela osem stalnih komisij. Po potrebi bo lahko imenovala tudi posebne ankete in revizijske komisije za kontrolo dela posameznih državnih organov ter krepitev in razvijanje demokracije.

S pravilnikom je urejena tudi imuniteta poslancev. Nobenega poslanca ne smejo kazensko preganjati, aretirati ali postaviti pred sodišče brez predhodne privolitve Skupščine ali njenega predstojnika. V obeh primerih pa mora izdati o tem svoje mnenje skupščinska pravna komisija.

Na zadnjem zasedanju je Skupščina sprejela tudi zakon o nalogah in vlogi ljudskih odborov. Z njim je potrjeno načelo, da bodo ti odbori odslej vodili vse gospodarsko, družbeno, kulturno in administrativno delo. Z zakonom so določeni tudi potrebni gnotni pogoji, da bodo lahko ljudski odbori na svojem področju plodno poslovali. V njihovo pristojnost je prešlo že nad 4000 podjetij, akcija pa še ni končana. V pristojnosti ljudskih odborov so tudi vse krajevne kulturne ustanove, nižje in srednje šole, projektiranje in gradbena dela itd. Razen tega bodo ljudski odbori kupovali in kontrahirali kmetijske pridelke, ki so od začetka letošnjega leta v prosti prodaji. Večina jih bodo tudi sami razdeljevali. Kakih 25% dobička komunalnih podjetij pojde v oblastni sklad za razvoj podjetij in komunalnih služb, ostalih 75% pa bo obdržal ljudski odbor.

Ko je predsednik vlade Chivu Stoica pojasnjeval smisel novih ukrepov na področju decentralizacije, je v svojem govoru pred Skupščino rekel, da je praksa pokazala, da metode socialističnega demokratizma, organizacijske oblike in pristojnosti delavskih in kmetijskih organov državne oblasti niso toge in nespremenljive, marveč odvisne od raz-

## Elektronogospodarska skupnost Slovenije

UPRAVA: LJUBLJANA, HAJDRIOVA 2

razpisuje

# javni nagradni natečaj

### za izdelavo projektov železobetonskih jamborov s temelji za daljnovode 35 kV

Predpisana sta dva tipa nosilnih jamborov skupne višine 13,5 m in 15 m za daljnovode s tokovniki in vzemljitveno vrvjo.

- a) 3 x 70 mm<sup>2</sup> JeAl in 35 mm<sup>2</sup> Fe
- b) 3 x 95 mm<sup>2</sup> JeAl in 35 mm<sup>2</sup> Fe

Vsi ostali tehnični podatki in pogoji so zainteresentom na razpolago pri Upravi ELES - Ljubljana, Hajdrihova 2-11, soba št. 250.

Za najboljše rešitve so razpisane naslednje nagrade:

- I. NAGRADA . . . . . 80.000 din
- II. NAGRADA . . . . . 50.000 din
- III. NAGRADA . . . . . 25.000 din

Uprava ELES si pridržuje pravico do odkupa tudi nenagrajenih projektov.

Natečaj je anonimen. Pravico do sodelovanja imajo vse strokovne organizacije, skupine strokovnjakov in poedini državljani FLRJ brez oziroma na strokovno kvalifikacijo.

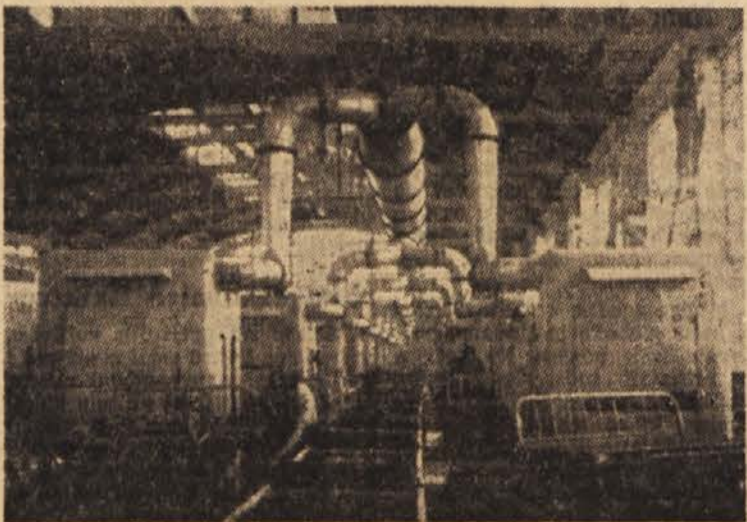
Elaborate v zapečatenih kuvertah z označbo šifre na kuverti, kakor tudi na posameznih prilogah je treba poslati priporočeno po pošti do 20. maja 1957 na gornji naslov.

Hkrati morajo udeleženci natečaja v posebni kuverti, opremljeni z isto šifro, poslati svoj točen naslov.

Predložene elaborate bo pregledala in ocenila posebna v ta namen od ELES imenovana strokovna komisija v roku 30 dni, nakar bodo rezultati javno razglašeni.

### RIBOLOV NA SEVERNEM PACIFIKU

Tokio, 6. apr. (AFP). V Tokiu je bil s Sovjetsko zvezo sklenjen nov sporazum o ribolovu. Po tem sporazumu je bilo Japoncem dovoljeno, da v vodah Severnega Pacifika nalovijo letno po 120.000 ton lososov in drugih rib.



Stiskalnice v novem kombinatu gume v Bukarešti

# OBDOLŽITVE IN DEJSTVA

(Nadaljevanje s 3. strani)

revolucionarnih sil in da je bil storjen velik politični greh nad ljudstvom, da ko je videl, kako stvari stoje, ni tega odkritosrčno in pogumno povedal ljudstvu, marveč nasprotno, so dopustili, da ga je nosil sovinstični val, se odmaknil od pozicij delavskega razreda in pozval na odpor proti sovjetskim četam, ki so bile poklicane na pomoč in ki so nameravale naš narod in naš red ubraniti pred kontrarevolucijo. (Iz govora Janoša Kadarja 11. novembra 1956.)

Janoš Kadar je izjavil, da Imre Nagya nima za človeka, ki je zavestno podpiral kontrarevolucijo, marveč da so ga potegnili za seboj dogodki. (Iz izjave Janoša Kadarja, »Neptszabadsagu« z dne 14. novembra 1956.)

S svojo nesposobnostjo in nedejavnostjo nasproti kontrarevoluciji je Imre Nagy naprej kamufiliral, potem pa podpiral bel trcor krvolčne kontrarevolucije. Kot komunist je Imre Nagy odigral vlogo, ki mu jo lahko oprostimo. Če je bil nesposoben, bi moral odstopiti... (Iz govora Janoša Kadarja 27. novembra 1956.)

Tako se je oblikovalo mnenje o Imru Nagyu, potem pa so »ob pomoči neovrgljivih dejstev« dokazali, da je bil že pred oktobrskimi dogodki v službi sovražnikov madžarskega naroda.

Politične napake Imra Nagya so znane, toda obravnavati bi jih morali takšne, kakršne so.

Kar se tiče Rakosyja in Gerőja, je zanimiv razvoj mnenja o njima. Pol leta pred oktobrskimi dogodki, 6. aprila 1956, sta CK KP SZ in vlada ZSSR izrekli o Rakosyju tole mnenje:

... Madžarski narod je dosegel zgodovinske uspehe pod vodstvom svoje bojevitave avantgarde, Partije madžarskih delovnih ljudi, ki dosledno uveljavlja marksistično-leninistično politiko, v kateri so izražene temeljne življenjske koristi delovnih ljudi. CK MDP s preizkušenim veteranom revolucionarnega gibanja tovarišem Mathiasom Rakosyjem na čelu je uveljavil vrsto ukrepov, bistveno pažnih za okrepitev ljudskodemokratskega gibanja, za izpolnitev veličastnega programa socialistične izgradnje na Madžarskem.

CK MDP, mlada ljudska republika Madžarska ter osebno tovariša Mathias Rakosy in Andraš Hőpődeš so delali in delajo vse za okrepitev prijateljstva in prijateljskega sodelovanja med madžarskimi in sovjetskimi množicami. (»Pravda«, 6. aprila 1956.)

Dne 1. novembra je tovariš Janoš Kadar rekel, da sta

madžarska predstavnika stalinizma Rakosy in njegova klika s svojo slepo zločinski politiko spremenila Partijo v orodje tiranije in narodnega suženjstva. (Iz govora Janoša Kadarja po radiu Budimpešta nov. 1956.)

Alli pa da navedemo resolucijo začasnega CK MSDP:

Klika Rakosy-Gerő je s svojimi protilevničnimi in Komunistični partiji tujimi metodami vodenja sprožila razkol med partijskim vodstvom in članstvom, Partijo in delavskim razredom, delavskim razredom in njegovimi zavezniki kmeti, kakor tudi med Partijo in umskimi delavci, izpodkopala in omajala je ugled Partije. (Iz resolucije začasnega CK Madžarske socialistične delavske partije - »Konsabatsag«, 18. novembra 1956.)

Zadnje čase tovariš Kadar malo govori o Rakosyju in Gerőju. Neposredno ju ne omenjata niti sovjetsko-madžarski deklaraciji, marveč je samo na enem mestu rečeno, da je

bivše vodstvo Partije storilo velike napake v usmerjanju dela za izgradnjo socializma, ki so vzbudile nezadovoljstvo ljudi v Partiji in zunaj nje.

Vsvojem govoru v Kremlju je tovariš Bulganin rekel, da je

bivše vodstvo dežele z Rakosyjem in Gerőjem na čelu, kakor je znano, dopustilo, da so bile storjene napake v izgradnji socializma in

v vprašanih povezovanju Partije z ljudskimi množicami, da ni zagotovilo enotnosti v partijskih vrstah in da je izpicalo pomanjkljivost načel v boju na ideološki fronti, itd.

Torej ni več grehov glavnih iz klike Rakosy-Gerő. Gre samo za politične napake političnih voditeljev.

Kakor vidimo, se ocena vloge Rakosyja in Gerőja giblje v nasprotni smeri, kakor ocena značaja madžarskih dogodkov in Nagyevе vloge. Vsekakor ima tudi to svoje razloge in svojo logiko. Mar ni to očitno pačenje resnice?

Vse kaže, da je malo primerov, da so politični in državni voditelji v tako kratkem času tako temeljito spremenili svoja gledišča v bistvenih in usodnih vprašanih naroda. Malo je primerov, da bi nastala tako velika razlika med pojasnjevanjem in dogodki ter teorijo in prakso. Takšna ne bi smela biti marksistično-leninistična analiza, ki jo uporabljamo tudi kot podlogo za izoblikovanje skupnih načelnih gledišč v delavskem gibanju na svetu. Po vsem tem kaže, da se za nekatere ljudi sklicevanje za marksizem-leninizem spreminja v tisto, kar ustreza njihovim ali neposrednim praktično-političnim koristim nekoga drugega in da bi takšna metoda pripomogla, da bi se lahko ognili politični odgovornosti ali pa odgovornost prevzeli na druge. Zal kujejo kritiko, ali pravzaprav obdolžitve proti Jugoslaviji s takšnimi analizami in metodami...

(Konec jutri)

OB LETNI SKUPŠČINI ZDRUŽENJA PODJETIJ GRADBENE STROKE IN GRADBENEGA MATERIALA SLOVENIJE

# Dobri obeti v pomladi

Ali dober začetek gradbene sezone pomeni tudi njen nadaljnji vzpon? • V prvem četrtletju je bilo že 38 licitacij v vrednosti poldruga milijarde • Mehanizacija in strokovni delavci še nadalje rakova rana

Vrednost izvršenih gradbenih del v Sloveniji, ki je l. 1955 dosegla najvišji povojni obseg, namreč 22,7 milijarde din, je lani padla na 19,2 milijarde (v državnem merilu je vrednost gradbenih del nazadovala od 196 na 149 milijard). Hkrati je število zaposlenih (brez oajencev) nazadovalo za 28%. Pri 49 gradbenih podjetjih, vključenih v strokovno združenje podjetij gradbene stroke, je bilo lani 30. septembra zaposlenih le 22.984 delavcev in uslužbencev nasproti 32.038 leto dni prej.

Zlasti v prvem lanskem polletju so se gradbena podjetja zaradi pomanjkanja dela znašla v hudi stiski. Tako je bilo v prvem polletju izvršenih komaj za 6,7 milijarde din gradbenih del. Gradbena dejavnost se je lahko razvila šele v drugem polletju, ko je bilo izvršenih za 12,4 milijarde din gradbenih del. V borbi za delo in obzobje so gradbena podjetja, zlasti v prvi polovici leta, pri licitacijah ponujala znatne popuste na razpisano vrednost del. Ti popusti so po statistiki za 83% vseh del dosegli v povprečju 19,04%, kar predstavlja 781 milijonov din.

## ZDAJ JE ANGAŽIRANIH ZE 6,6 MILIJARDE DIN

Letos je položaj bistveno drugačen. Po podatkih članov združenja je bilo iz lanskega leta prenesenih v letošnje leto za več kakor 5 milijard din nedovršenih del. V prvih treh mesecih letošnjega leta pa je bilo k temu razpisanih na licitacijah še za 1,58 milijarde din novih del, tako da je že zdaj angažiranih za letošnje gradbeno sezono nad 6,6 milijarde din. Kako se je položaj v primerjavi z lanskim letom spremenil, nam priča med drugim tudi okolnost, da so bile lani v prvem četrtletju samo tri licitacije za gradbena dela, letos pa jih je bilo v istem času že 38, kar je pripisati zgodnjemu sprejetju družbenih planov za letošnje leto. Letos tudi podjetja ne licitirajo več za vsako ceno. Nasproti lanskemu

povprečnemu popustu 19% je znašal letos v januarju pri licitacijah povprečni popust na razpisano vrednost 14,8%, v februarju pa 11,8%.

## VPRAŠANJE MEHANIZACIJE

Ni pa še dosežen primeren napredek glede mehanizacije gradbenih del. Pravilno razmerje med ročnim in mehaniziranim delom in pravilno izkoriščanje mehanizacije ima velik vpliv na zmogljivost in rentabilnost gradbene operativne. Žal podjetja zdaj še zmerom nadomeščajo mehanizacijo z nekvalificirano delovno silo. Lani je bil sicer razpisan natečaj za posojila za gradbeno mehanizacijo v višini 3,5 milijarde din, toda gradbena podjetja se tega razpisa, razen redkih primerov, niso udeležila, to pa zaradi tega, ker so bila posojila razpisana v času najbolj kritične stagnacije, ko so se borila za svoj obstoj.

Glavna skrb podjetij pa je je zelo malo v primerjavi s potrebo, ki znaša po cenitvi Zvezne gradbene zbornice za vsvo državo nad 300 milijonov deviznih din.

Od skupnega števila zaposlenih je bilo lani konec septembra 51,6% nekvalificiranih in polkvalificiranih delavcev nasproti 57,8% v prejšnjem letu, hkrati se je delež kvalificiranih in visokokvalificiranih delavcev povečal od 33,4 na 38,4%. To pa je le na videz napredek, kajti spremenjeno razmerje med nekvalificiranimi in kvalificiranimi delavci ni morda posledica boljše mehanizacije, ki bi nadomeščala nekvalificirane delavce. Nasprotno, ta sprememba pomeni poslabšanje. Zaradi premajhnega števila nekvalificiranih delavcev, ki jih je bilo lani težko dobiti zaradi preniknih plač, so si morali zidarji sami streči, tako da ta strokovna delovna sila ni bila racionalno izkoriščena. Število inženirjev, zaposlenih pri gradbenih podjetjih, se je lani povečalo od 98 na 123, število tehnikov pa od 452 na 466, kar je deloma pripisati ustanovitvi lani, kako obnoviti zastarele strojne naprave in dobiti potrebna delovna sredstva za rezervne dele iz uvoza. Gradbena podjetja v Sloveniji so dobila v ta namen 6,2 milijona deviznih din, kar pa vitvi novih projektivnih birojev pri gradbenih podjetjih. Nadalje



pa občutno primanjkuje delovnih, saj jih je zdaj v vsej gradbeni operativi komaj 520. S.

## Telefonski kabel od Maribora do Dravograda

Okrajni ljudski odbor Maribor je določil 3 milijone za kabiranje telefonske mreže v Radljah, Ravnah in Slovenjem Gradcu. Telefonski kabel bosta gradila PTT podjetje in Elektrogospodarska skupnost Slovenije. To bo prvi korak k povezovanju Dravske in Meziške doline z Mariborom. S polaganjem zemeljskega kabla od Maribora do Dravograda, ki bo prvi večji kabel v Jugoslaviji, bodo začeli prihodnje leto.

Dela bodo trajala dve leti, stroški pa bodo znašali 265 milijonov din. Z modernim kablom bodo izboljšali telefonski promet, uvedli več novih linij, pozneje pa bodo priključili nanj številne avtomatične centrale. V Dravogradu, Slovenjem Gradcu, Ravnah, Crni, Radljah in Podvelki bodo zgradili več avtomatičnih telefonskih central. Med prvimi bodo postavili avtomatično telefonsko centralo v Rušah, ki bo imela sto števk.



## Naše ladje bodo spet redno plule skozi Sueski prekop

Dne 10. aprila se bo začel redni promet jugoslovanskih prekoceanih ladij skozi Sueski prekop. Prva jugoslovanska ladja, ki bo šla skozi prekop, bo 4.050-tonska ladja »Učeka«. Ta ladja bo odplula z Reke v Karači, Bombay, Madras, Rangun, Singapur, Džakarta in Hongkong. V začetku meseca maja se bo vrnila v Daljnega vzhoda prva jugoslovanska ladja »Crna gora« (9210 ton). Jugoslovanska linijska plovlba bo vzdrževala skozi Sueski prekop dve redni progi, na katerih bo obratovala po ena ladja na mesec. Deset dni po odhodu »Učeka« bo odšla na pot ladja »Dinarac«, v začetku maja pa »Avala«.

## Velik požar v Nišu

V Tovarni za predelavo bombaža je pogorelo skladišče kemikalij — škoda znaša kakih sto milijonov dinarjev

Niš, 6. aprila. V tovarni za predelavo bombaža »Ratko Pavlovič« v Nišu je izbruhnil sinoči okrog 2.30 velik požar. Pogorelo je skladišče kemikalij, polno barv za tkanine in drugega gradiva. Komisija, ki ugotavlja vzroke požara in ceni škodo, še ni končala dela, računajo pa, da znaša škoda kakih 100 milijonov dinarjev.

Malone vse mesto se je prebudilo, ko so ponoči zatulile tovarniške in požarne sirene. Kmalu so prihiteli na kraj požara delavci iz mnogih industrijskih podjetij in začeli skupaj z delavci tovarne »Ratko Pavlovič« gasiti požar. Kmalu je prihitelo tudi več gasilskih čet, med njimi tudi posebna protipožarna enota z vojaškega letališča. Požar je pomagalo gasiti tudi kakih 1000 prebivalcev Niša. Tako so ga z združenimi močmi v eni uri v glavnem pogasili. Pihal je precej močan veter, tako da sta bila v nevarnosti tudi dva sosedna obrata in nekaj stanovanjskih hiš, iz katerih so ljudje zbežali. Iz gorečega skladišča so rešili le nekaj kislin za tkanine in več sodov polnih barv, ki pa so večinoma poškodovane.

Požar so opazili pozno. Prva ga je opazila na strehi neka delavka iz tretje izmene. Skladišče je bilo zaprto, in ko so ga odprli so kemikalije že gorele. Kako je požar nastal, še ni znano. Ni izključeno, da ga je povzročila slaba električna instalacija, da se je vnela kaka lahko vnetljiva kemikalija ali da je kak neprevidnej vrgel proč cigaretni ogorek. V skladišču je bilo, kot rečeno, za kakih 100 milijonov din barv in drugih izdelkov. Vrednost poslopja pa cenijo na 7 milijonov. Ostali so samo zidovi. Uprava tovarne si prizadeva, da bi čimprej dobila nove količine barv in kemikalij. L. J. Z.

## Devizni tečaji

Na rednem sestanku so bili dne 5. aprila 1957 zaključki po naslednjih tečajih: US dolar — 3.950, 3.987,14, 1.229,05; Litg 9.300, 11.950, 11.192,86, 1.232,48; Dm — 187,625, 2.528,75; Bfr — 5,310, 5.310, 785; Ffrs 620, 1.100, 924,36, 978,47; Sfrs 73.000, —, 71.507,14, 942,29; Lit Trst — 560, 560, 1.066,87; Lit Gor. 455, —, 455, 847,92; Hfl — 44.000, 49.303,70, 524,51; Eg. Litg 2.750, —, 2.750, 216,90; o. dolar Avstr. — 3.300, 3.580, 1.093,37; o. dolar Dan. —, —, 752, 150,67. Opombe: Številke pomenijo: 1. tečaj v Ljubljani, 2. tečaj v Zagrebu, 3. srednji tečaj FLRJ, 4. ažio v %.

Kmetijski inštitut Slovenije

Kmetijski inštitut Slovenije

## NAŠ GOSPODARSKI KOMENTAR

# Omejevanje potrošnje

V politiki stabilizacije trga smo lani dosegli nedvomne uspehe. Napravili pa smo tudi mnoge napake, ki so nam uspeli ali zmanjšale ali pa dosežene uspehe neutralizirale. Osnovna ugotovitev, ki jo moremo napraviti iz izkušenj lanskega leta, je v tem, da stabilizacija ne more in ne sme predstavljati v bistvu gospodarske stagnacije in da se more stabilizacija izvajati samo v nenehnem gospodarskem napredku. Gospodarski proces, je del živnega družbenega procesa, ki se nikoli brez škode ne ustavi, ker se življenje ne da ustaviti. Stabilizacije ne moremo izvajati tako, da bi rekli: zdaj si pa malo oddahnimo, malo je treba počivati. Brž ko se odločimo za tak način stabilizacije trga, smo s tem že vnesli v gospodarstvo elemente zastaja, ki lahko samo škodijo. Ena od takih negativnih postavk, na katerih je lani slonel del ukrepov za stabilizacijo trga, je bilo tudi administrativno omejevanje potrošnje.

## UMETNO ZMANJSEVANJE POTROŠNJE — ŠKODLJIVO

In šele druga polovica leta je prinesla prvi gospodarski uspeh, medtem ko so se v prvi polovici leta kazali znaki gospodarske stagnacije. Ta stagnacija pa je bila rezultat prav umetnega zmanjševanja potrošnje. Gospodarski polet proti koncu leta pa je prinesel s seboj tudi novo nevarnost, nevarnost zvišanja cen. Sproščena potrošnja je pokazala takoj tendenco preraščanja postavljenih omejitev in je resna nevarnost tudi letos zaradi precejšnjih denarnih sredstev, ki so bila prenešana v letošnje leto iz lanskega leta. Kje je torej rešitev tega protislovja.

## POVEČANJE PONUDBE — ZMANJŠANJE POVPRASEVANJA

Ta postavka politike stabilizacije je slonela na približno naslednjih konceptih: trg obvladata ponudba in povpraševanje. Za stabilizacijo trga je torej treba spraviti ponudbo in povpraševanje čim bolj v sklad. To pa se dá napraviti na eni strani tako, da povečamo ponudbo, na drugi strani pa s tem, da zmanjšamo povpraševanje.

Ta konceptija se zdi na prvi pogled zelo logična. Toda v praksi ni tako. Tako ponudba kot povpraševanje nista samo dva izolirana gospodarska faktora, ampak samo dve različni obliki istega pojavnega. Tudi povpraševanje je odvisno od ponudbe, kot je ponudba odvisna od povpraševanja. Z osakim administrativnim ukrepom, ki ga podzajememo na področju povpraševanja, oplinamo tudi na ponudbo, in obratno. Če hočemo čim hitreje zboljšati gospodarstvo, zlasti pa če hočemo čim hitreje povečati količine razpoložljivega blaga, zato da bi dosegli ravnovesje na trgu, ki je porušeno zaradi večjega povpraševanja po blagu, kot pa je njegova ponudba, ne smemo napraviti nobenega ukrepa, ki bi bil usmerjen proti ciljem take politike. Proti dvigu proizvodnje pa je usmerjena tudi vsako umetno zniževanje potrošnje.

Tako potrošnja kot proizvodnja pa se formirata ekonomsko preko uveljavljanja tržnih zakonov. Višja proizvodnja je možna samo ob večjem povpraševanju. To se je zelo jasno pokazalo že v prvem polletju lanskega leta. Ker po vrsti so prihajala v težave ne samo podjetja, ki izdelujejo investicijsko blago, zaradi zmanjšane obsega investicij, ampak tudi druga podjetja, ki neposredno z investicijami nimajo nič opraviti.

Res da potrošnja ni bila omejena samo na področju investicij, ampak tudi na drugih področjih. Toda že samo omejevanje potrošnje na tem področju se je pokazala na veliko širši fronti, kot pa so samo investicije. Administrativno smo namreč porušili ravnovesje med proizvodnjo in potrošnjo, kot se je doslej formalno, pa čeprav morda tudi neekonomsko. Zato je takemu omejevanju potrošnje v prvem polletju morala nujno slediti široka kreditna intervencija tako za obstoječe zaloge, ki niso našle svojega kupca, kot tudi za direktno kreditiranje potrošnje. Zelo interesantno je ob tem ugotoviti, da je proizvodnja v prvem polletju, ko smo administrativno omejevali potrošnje, več ali manj skozi zastajala za predvidenim tempom porasta, in da je bil predvideni nivo dosežen z zaostankom vred šele v drugem polletju, ko smo s kreditno intervencijo povečali potrošnje.

## CILJ STABILIZACIJE — STABILIZACIJA CEN

Cilj stabilizacije trga je seveda slej ko prej v stabilizaciji cen. Cena pa ni vzrok, ampak je šele posledica. Ne moremo torej preko cene doseči, da bi bilo več blaga, kot pa ga je na trgu. Cena je samo ekonomski način razdelitve razpoložljivega blaga. Če smo določili administrativno nižje cene, zato da bi bilo blago dosegljivo osem, za katere mislimo, da so upravičeni do določene količine, nismo s tem popolnoma nič povečali količin razpoložljivega blaga, ampak smo samo razširili krog upravičencev do blaga. Neskladnost med kupnimi in blagovnimi fondy, ki smo jih uvedli v prvem polletju, in to prav s takim administrativnim določanjem cen. Če dopustimo, da se cene ekonomsko formirajo, pride zmerom do izravnanja med kupnimi in blagovnimi fondy. S tem pride seveda tudi do ekonomske razdelitve razpoložljivega blaga. Neskladnost med kupnimi in blagovnimi fondy je torej tipičen atribut administrativno vodenega gospodarstva, kjer se zlasti cene ne morejo ekonomsko formirati. Če smo se torej popolnoma dosledno socialističnim principom in principom tržnega gospodarstva odrekli administrativni distribuciji, se moramo dosledno s tem odreci tudi administrativnemu odrejanju cen. Vse to so izkušnje, ki so se jasno manifestirale lani. Prišli smo že preko teh začetnih težav gospodarske stabilizacije. Vendar ta spoznanja postajajo spet aktualna ne samo zaradi njih trajne vrednosti o politiki stabilizacije trga, ki jo letos nadaljujemo, ampak tudi zaradi nekaterih podobnih pogojev, ki postajajo naše gospodarstvo pred podobne naloge. Spet stojijemo pred problemom relativno visokih tržnih viškov, prenesenih iz lanskega leta, spet ugotavljajo gospodarski analitiki, da je na trgu več denarja, kot pa je bilo pričakovati. Ali bomo iskali izhod na podoben način z omejevanjem potrošnje? Izkušnje lanskega leta nam to odob tem ugotoviti, da je proizvodnja v prvem polletju, ko smo administrativno omejevali potrošnje, več ali manj skozi zastajala za predvidenim tempom porasta, in da je bil predvideni nivo dosežen z zaostankom vred šele v drugem polletju, ko smo s kreditno intervencijo povečali potrošnje.

## Opozorilo sadjarjem

Kmetijski inštitut Slovenije opozarja sadjarje na opozorilo, ki ga je objavil v reviji »Ljubljanski list«.

Sadjarji, sodanje škropljenje pred cvetenjem je zelo važno, ker so zimski trosti že dozoreli in so že začeli okuževati mlado novo naraslo listje.

## Obvestilo sadjarjem

Fuzilicidji ali škrlup je ena najnevarnejših glivičnih bolezni jablan in hrušk, ki v bolj vlažnih letih zelo zmanjšuje količino sadnih pridelkov.

Podobno kot že več let dajemo napovedi in navodila za škropljenje vinske trte v okviru tzv. protiperonosne službe, tako je letos Kmetijski inštitut Slovenije organiziral posebno službo za škrlup ali fuzilicidji, ki bo opozarjala sadjarje preko pravčasno škropljenja sadnega drevesja proti škrlupu, hkrati pa bodo objavljena nujna opozorila tudi za zatiranje drugih nevarnih bolezni in škodljivcev sadnih rastlin, zlasti jabolonega zavijača in ameriškega kparja.

Upamo, da bomo s tem ustregli željam mnogih naprednih sadjarjev, saj je prav tako uspeh pri zatiranju nevarnih bolezni sadnih rastlin.

Kmetijski inštitut Slovenije

Kmetijski inštitut Slovenije

# COSMOS

OB VESČA, da je prevzelo

generalno zastopstvo za FLRJ TOVARNE

KI PROIZVAJA PRIZNANO KVALITETNA VOZILA VSEH VRST, KOT:

trolejbusy, avtobuse za mestni in medkrajevni promet, tovorna, sanitetska, specialna in osebna vozila, stabilne in ladijske Diesel-motorje ter elektro-agregate, kakor tudi Diesel-motorje in rezervne dele za traktorje »Ansaldo Fossati«

INOZEMSKA ZASTOPSTVA, LJUBLJANA, FRANKOPANSKA 11 IN SLOMŠKOVA 9, TELEFON 30-285

➔

# ALFA ROMEO

konsignacijsko skladišče

REZERVNIH DELOV ZA VZDRŽEVANJE VOZIL IN MOTORJEV ZA TRAKTORJE »ANSALDO FOSSATI«, V VREDNOSTI 100.000.000 LIR

DA ODPIRA DA ORGANIZIRA

SERVISNO SLUŽBO za vozila in agregate »ALFA ROMEO«

Priporoča se: COSMOS, inozemska zastopstva, Ljubljana, Frankopanska 11 in Slomškova 9, tel. 30-285

1002

# Od vsepovsod

MARIBOR:

Okrajna trgovska zbornica Maribor se bo pomenila z delovnimi kolektivni trgovci, da bodo nabavili dovolj blaga za zaslave. V zadnjem času so hišni sveti kupili mnogo novih zastav in z njimi zamenjali stare, ki so že izgubile barvo ali drugače ne ustrezajo. Ker bodo za praznovanje 1. maja gotovo tudi drugi hišni sveti hoteli zamenjati neustrezne zastave, jim je treba to omogočiti.

V nedeljo, 7. aprila, bo Turistično-olepševalno društvo v Mariboru odprlo letno sezono pri Treh ribnikih s prenovljenimi čolmi. Upamo, da prijetnega razvedrila ne bo motilo slabo vreme.

Terenska organizacija Socialistične zveze študentov v Mariboru je podarila pionirskemu odredu »Janko Padežnik« na osnovni šoli novi kinoprojektor. Pionirjem so izročili darilo v prisotnosti učiteljev in uspešno delo. Odred ima 16 različnih vrstov in skoraj 600 članov. Pri telesno vzgojnem društvu Partizan vodi šest oddelkov tega odreda. Pionirji sodelujejo tudi na vseh praznikih. Prvi film, ki ga predvajali z novim kinoprojektorjem, je bil jugoslovanski film »Zastava«.

Pleniško društvo Maribor je prevzelo v svojo upravo gostilno pri Urbanu in uredilo novo izletniško postojanko za Mariborčane, ki si ob nedeljah raje izostavijo zunanjo mesto. Gostilne je sodobno urejeno, da se izletniki lahko okrepčajo in razvedrilo. Urban je lepa in znana izletniška točka za vse Mariborčane, katerim se Pohorje zdi previsoko.

Mariborska pošta 1 je uvedla neprekinjeno celodnevno službo, ki traja od 6. do 18. ure, pri blagajnah in paketnem okenku. S tem je ustregla ljudem, ki v zgodnjih popoldanskih urah stopijo najkve na pošto. Obenem se bo zmanjšala tudi čakalno doba pri delovnem času, ko so se ljudje morali večkrat postavljati v dolge vrste. Pisemska in telegrafsko-telefonska služba sta imeli že doslej neprekinjeno delovni čas.

RAVNE:

V hišni telefonski centrali Zelenarne Ravne že dolgo opravlja službo slepi telefonist Dr. Kavčičnik. Temu zgledu bi lahko sledilo marsikatero drugo podjetje in bi tako pomagalo slepim do zasluzka.

RADENCI:

Svet za šolstvo Okrajnega ljudskega odbora je skupno s komisijo za družbeno upravljanje šolstva pri Okrajnem odboru SZDL Murska Sobota izvedel v radgonski občini enosledne seminarje za novozvoljene učitelje šolskih odborov. Na seminarjih so se člani zanimali za vprašanje šolske reforme, razpravljali o novi šolski mreži in drugih šolskih vprašanjih.

BRASLOVČE:

Aktiv mladih zadrudnikov šteje 40 članov. Letos bodo pod nadzorstvom strokovnjaka ing. Kača uredili vzorni žični nasad. Prireditelj pa namerava tudi tekmo mladih koscev. Aktiv bo posvetil vso pozornost razvoju hmeljarstva na Dobrovljah, poskrbel pa bo tudi za čiščenje divjega hmelja. To delo bodo izvedli skupno s šolsko mladino.

KONJICE:

Kino podjetje v Slov. Konjicah je nedavno montiralo posebne naprave za predvajanje filmskega materiala. Predvidevajo, da bodo prve tovrstne filme lahko igrali že v prvi polovici tega meseca.

MOZIRJE:

Na nedavni seji ObLO Mozirje so med drugim razpravljali tudi o združitvi državnih kmetijskih posestev v Radmirju, Ljubnem ob Savinji in Gornjem gradu v eno posestvo. Menijo, da bi kazalo posestva združiti, ker bi tako boljše gospodarilo. ObLO je Svetu za kmetijstvo predlagal, naj posveti letos več pozornosti gospodarjenju državnih in zadrudnih kmetijskih posestev, ker lani le-to ni bilo zadovoljivo.

VOJNIK:

Vojniški gimnazij in drugih šolah so otroke zdravniško pregledali. Zdravniki so ugotovili, da ima 70 % otrok skrivljeno hrbenico. O tem je zdaj že razpravljal Svet za prosveto in sklenil uvesti na vseh šolah kolektivno telovadbo, ki jo bodo imeli vsak dan pred šolskim poukom.

Cesta prvega reda na odseku Ivence-Vojnik je polna kotanj ter povrbova neveljavni šoferjevih motornih vozil. Hkrati pa povzročajo tudi škodo na vozilih. Pristojna cestna uprava bi morala cestnice urediti.

Za Praznik mladosti 25. maja nameravajo v Vojniku izvesti mladinski festival ob sodelovanju aktivov mladih zadrudnikov in društev Partizan. Na festivalu bodo tekmovali tudi pionirski zbori osnovnih šol in gimnazij.

Glasbena dejavnost v vojniški občini je precej živahna. Zlasti se odlikuje harmonikarski zbor v Strmu, ki šteje 18 članov in je priredil že več uspešnih koncertov. Minulo zimo so v Dobri ustanovili tamburški zbor, instrumente mu je podarilo zdravilišče. Dobro delujeta tudi pevski zbor v Dobri in Vojniku in je vojniški imel minulo nedeljo samostojen koncert. Na vseh večjih šolah delujejo pionirski pevski zbori, ki zdaj pridno vadijo za tekmovanje.

OLIMELJ:

V Olimelju je zelo uspel skupen zbor SZDL prostorskega društva in šolskega odbora, na katerem so sklenili s prostovoljnimi delom in prevozi pomagati ObLO zgraditi cesto do olimeljske šole. Do šole sedaj nimajo niti poštenega kolovoza, čeprav je le-to od cestnice odmaknjena komaj 300 metrov. Hkrati so se na zboru zanimali ljudje za delo v šoli in se pogovarjali o gospodarstvu. Sklenili so, da bodo uredili več nasadov jagodičja in obnovili vinograde s krediti Okrajne zadrudne zveze.

# Gostilne in točilnice iz kulturnih domov!

### Zagotoviti pa je treba materialna sredstva za nemoten razvoj kulturnoprosvetnega dela — Predlog o okrajnem in občinskih skladih za kulturo in prosveto

Trbovlje, 6. apr. Ko so prosvetni delavci »Svoboda« in prosvetni društvi trboveljskega okrajja razpravljali na skupščini Sveta »Svoboda« in prosvetnih društev o problematiki kulturnoprosvetnega življenja in dejavnosti, so o mnogih prosvetnih problemih neprestano poudarjali, kolikšne težave jim povzročajo prav materialna sredstva. Očitno je sicer, da vsi tisti tisoči delovnih ljudi, zbranih v »Svobodah« in prosvetnih društvih, v idealizmu in ljubezni opravljajo svoje prosvetno delo v delavskih središčih in na podeželju. Ponekod imajo bolj, drugod spet manj ugodne zunanje materialne pogoje za svoje delo.

Ali ne glede na to, kakšni so zunanji pogoji za kulturno in prosvetno življenje v občinah in posameznih krajih, drži na splošno, da je malone povsod velik križ zastran materialnih sredstev. Dru-

štva in njihovi vsakokratni odbori porabijo vsako leto nič koliko časa in truda prav s tem, ko skušajo zbrati vsaj toliko sredstev, brez katerih bi tudi največji idealizem ne zmožal premakniti kulture in prosvete za peken nastoj. Vsa leta pa se pri tako imenovanih dotacijah raznim družbenim organizacijam bolj ali manj kaže skorajda nerazumljiva tendenca, ko so v mnogih primerih deležna najbolj tolstih dotacij prav društva, ki so najbolj daleč od prosvete in ki s svojo dejavnostjo niti za las ne zaležejo, da bi se dvignila prosvetna in izobrazbena raven delovnih ljudi. Pri razdeljevanju sredstev ostajata tako kultura in prosveta — sramežljiva Pepelka!

Praksa minulega obdobja pa tudi ni pripeljala stvari na zeleno vejo. Po Zasavju je cela vrsta »Svobod«, ki se bavijo tudi z gostinstvo dejavnostjo. Ta ima go-

stilno odprtega tipa, druga samo točilnice. Ker ta dejavnost vendarle prinese vsako leto nekaj sredstev, je kajpada ta praksa postala mikavna tudi tistim, ki se z njo še ne bavijo in ki so s sredstvi za prosvetno delo tako rekoč na tleh. Če bi šli po tej poti, potlej kmalu ne bi bilo več prosvetnega doma, v katerem bi ne bilo ob kulture še gostilne ali točilnice. Tembolj prikupna je zato potrebna beseda prosvetnih delavcev, ko sodijo, da mora biti tega konec, naj kultura in prosveta ne prihajata med ljudi skozi gostilniška vrata, ampak naj bodo kulturni domovi hrami kulture in prosvete, gostilne pa gostilne, toda daleč od kulturnih domov! Brez večjega truda in žrtev se da ta mučni račun kaj brž razčistiti. Gostilne in točilnice je treba pogoniti iz kulturnih domov, kulture in prosvete pa zagotoviti sredstva za nemoten razvoj in delo.

Cez noč kajpada takšne operacije ni mogoče opraviti. Praksa dotacij in prosjačenja pa praksa gostilniške dejavnosti v kulturnih domovih se je že tako začela v pojmovanje o prosvetnem življenju v delavskih središčih in na podeželju, da bo treba krepko zlomiti in postaviti stvari na pravo mesto. Prosvetni delavci v Zasavju predlagajo, naj tako okraj kot občine in podjetja prenehajo z dosedanjim načinom podpiranja kulturnih in prosvetnih društev, ko se sredstva tako rekoč porazgube. V okrajih in občinskih proračunih so sicer sredstva, toda nikjer ni določeno, kaj in koliko je za koga, kaj je na priložnost za kulturo in kaj za nomet. Še bolj nejasno pa se razgublja sredstva, ki jih dajejo podjetja raznim organizacijam. Iz vseh teh nedoločnih naslovov in postavk naj bi se v bodoče sredstva stekala v okrajni in v občinske sklade za kulturo in prosveto, torej popolnoma točno in namensko določena.

# Srečko Vilhar 50-letnik

50 let trdega boja in dela praznuje te dni Srečko Vilhar, posebjena skromnost, vzor človeka, borec, vzgojitelj, komunista. Rojen je bil v Krombergu pri Gorici. Oče je bil učitelj. Že oče je zaslužil v Srečko človeka z lastnostmi dobrega vzgojitelja, zato ga je poslal na slovensko učiteljsko

znanih literatov in znanstvenikov in kot glavni urednik začel izdajati revijo »Borik«. Mnoga leta je bil predsednik Zveze prosvetnih društev in pozneje Sveta Svobode in prosvetnih društev.

Srečko je danes spet med mladino kot vzgojitelj. Želimu mu ob njegovih 50 letih, da bi vse svoje vrline še dolgo prenašal na našo mladino in jo vzpajal v duhu bratstva, dela in socializma, za katerega je moral sam toliko pretrpeti.

Srečko, še na mnoga leta, da nadoknadiš vse, za kar si bil prikrajšan po raznih zapletih. Tvoji prijatelji!



### Nove turistične postojanke v radgonski občini

Radgonska občina ima v Pomurju največ možnosti za napredek turizma, zato so za to gospodarsko pomagalo letos namenili tudi nekaj sredstev in občinskem proračunu. Urediti nameravajo radgonsko zdravilišče, na Kapeli, pri Negovi, v Stogovcih in Spod. Ščavnici pa odpreti turistične postojanke. Nekaj lokalnih sredstev so namenili tudi za ureditev slatinskih vrelcev v Borščevem. Računajo, da bodo tako lahko načrpali enkrat več zdravilne vode.

### Pionirska knjižnica tudi v Murski Soboti

V Murski Soboti je začela delovati Pionirska knjižnica — druga knjižničarska ustanova te vrste v Sloveniji, v kateri si lahko otroci po svoji volji izbirajo knjige. Ustanovitev knjižnice so omogočili številni posamezniki, ustanove in podjetja, ki so prispevali zanj okrog 300.000 din. Knjižnica je v poslopu bivšega kluba JLA, v katerem sta dobili sodobneje urejene prostore tudi Mestna knjižnica in čitalnica.

# Prehrana kočevskih delavcev

### Premajhna skrb za družbeno prehrano — V menzah hrana ni zadostna in je predraga — Hrano naj bi pripravljali strokovno usposobljeni ljudje

Organi delavskega upravljanja, kakor tudi sindikalne podružnice na Kočevskem so doslej vse premalo skrbele za prehrano svot-

jih delavcev in uslužbencev. Le nekatera podjetja, kot na primer Gradbeno podjetje »Zidar« in uprava rudnika in še nekatera so se za to zavzela in skušala nuditi svojim delavcem in uslužbencem v svojih menzah kakovostno hrano. V Kočevju in okolici se hrani v menzah in gostiščih več kot tisoč ljudi. Vendar je v mnogih gostiščih hrana slaba in ni zadostna, posebno velja slednje za mlade delavce in delavke. Razen tega je hrana v menzah predraga, in ljudje si zato po večini pripravljajo hrano doma. Zato se zgodi, da marsikdo nima niti enega toplega obroka na dan, kar slabo vpliva na delovno storilnost. Na Kočevsko pride v poletnih mesecih precej sezonskih delavcev. Nekateri izmed njih se hranijo v menzah, še več pa jih je, ki si kuhajo sami. V takem primeru o kakovostni in zadostni hrani ne moremo govoriti. Ti

ljudje opravljajo težak delo, posebno tisti, ki so zaposleni na kmetijskih posevkih, njihova prehrana pa je nezadovoljiva. Zato ni čudno, da mnogi takoj, ko pridejo na delo, zbolijo.

Razen tega je v gostiščih tudi nezadovoljiva potreba. V mnogih menzah so v kuhinjah zaposleni nekvalificirani ljudje, ki ne znajo prav ravhati s hrano. Čeprav imajo mnogi dolgoletno prakso, jim vendar manjka osnovno znanje o prehrani. Mnoga obolenja na črevesju nam dovolj jasno kažejo, da je treba z živili, ki so namenjena za družbeno prehrano, pazljivo ravnati in jo pripravljati tako, da zdravju ni škodljiva. Zato bo treba poskrbeti tudi za to, da bodo v kuhinjah zaposleni strokovno usposobljeni ljudje.

Sindikalne podružnice in mladinske organizacije bodo morale skupno z upravami podjetij posvetiti temu vprašanju več pozornosti. Ne sme nam biti vseeno, kako se hranijo naši delovni ljudje. Po mnenju abonentov, ki se hranijo v menzah, bi se dala prehrana z malo več dobre volje precej izboljšati in poceniti.

### R A Z P I S

Na podlagi 1. člena zakona o oddajanju in izvajanju gradbenih del ter 3. člena pravilnika o postopku pri javni pisemni licitaciji za oddajo gradbenih del (Ur. list LRS, št. 17/55)

razpisuje

### ZAVOD ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO OLO LJUBLJANA

# javno pismeno LICITACIJO

za oddajo del 6 osebnih dvigal pri stanov. zgradbah B IX in B XV v Savskem naselju v Ljubljani

Licitacija bo v torek, dne 23. aprila 1957 ob 10. uri v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana, Kidričeva 7/VIII. Predračunska vsota za vsa dvigala znaša 6 x 3.600.000 dinarjev, to je 21.600.000 dinarjev. Dovršitveni rok za 3 dvigala v stan. bloku XI. je 15. avgusta 1957; za 3 dvigala v stan. bloku XII. je 15. novembra 1957.

Varščino v znesku 0,2 % predračunske vsote je treba predložiti z garancijskim pismom ali na kak drug primeren način najkasneje do začetka licitacijske obravnave.

Ponudbe morajo biti opremljene v skladu s predpis pravilnika o postopku pri javni pisemni licitaciji za oddajo gradbenih del (Ur. list LRS, št. 17/55).

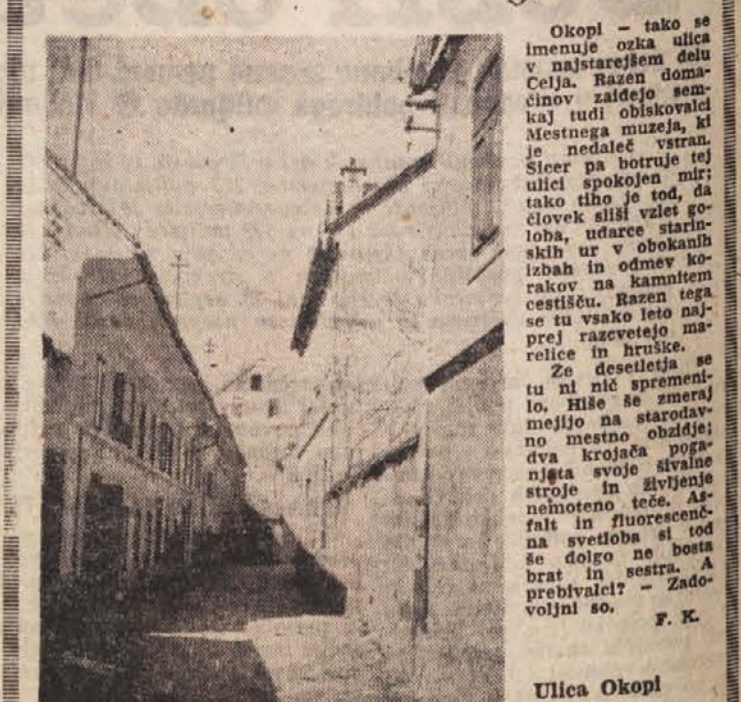
Ponudbe se bodo sprejemale na dan licitacijske obravnave, v torek, dne 23. aprila 1957 do 10. ure v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana, Kidričeva ulica 7/VII.

Elaborati in splošni pogoji bodo interesentom na razpolago od 10. aprila 1957 dalje vsak delovni dan od 12. do 14. ure v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana, Kidričeva 7/VII.

Investitor:  
Zavod za stanovanjsko izgradnjo  
OLO Ljubljana

1004

# Po Celju



Okopi — tako se imenuje ozka ulica v najstarejšem delu Celja. Razen domačinov zaldejo semkaj tudi obiskovalci Mestnega muzeja, ki je nedaleč stran. Šteer pa kotruje tej ulici spokožen mir; tako tih je to, da človek sliši vsak govor, udarec stariških ur v obokanih izbah in odmev korakov na kamnitem cestnišču. Razen tega se tu vsako leto najprej razvzroče marcelice in hrastice. Ze desetletja se tu ni nič spremenilo. Hiše se zmeraj mejijo na starodavno mestno obzidje; dva krojca pogleda svoje stvarne stroje in življenje nemoteno teče. Asfalt in fluoresecentna svetloba si tod še dolgo ne bosta brat in sestra. A prebivalci? — Zadovoljni so.

**ZA »DAN MLADOSTI«**  
Med drugim bo tudi mladina, ki obiskuje predvojaško vzgojo v celjskem okraju, počastila praznik »Dan mladosti«. Odredi se živahno pripravljajo na tekmovalstvo v streljanju. Najboljši strelci — obvezniki predvojaške vzgoje iz okrajja pojejo na republiško tekmovalstvo obveznikov predvojaške vzgoje, ki bo pred »Dnevom mladosti« v Ptuj.

**NOV KROJ OBLEK ZA PREDVOJAŠKO VZGOJO**  
Za obveznike predvojaške vzgoje na območju celjskega okrajja pripravljajo nov kroj obleke-uniforme. Od sedanjih, ki so zelo podobne vojaškim, se bodo bistveno razlikovale. Bluza-srajca bi bila sivozelene barve, angleški kroj; dva žepa, epolete, odprti ovratnik. Obvezniki naj bi nosili kratke, ozkoma dolge hlače sive barve. Prve kroje že delajo v tovarni »Toper«.

**LETOS ENKRAT VEČ KMETIJSKO GOSPODARSKIH ŠOL**  
Večji interes kmečke mladine za pouk v kmetijsko gospodarskih šolah ter občutnejše sodelovanje občinskih ljudskih odborov je imelo za posledico, da so v šolskem letu 1956-57 v celjskem okraju osnovali 46 kmetijsko gospodarskih šol. Lani jih je bilo na območju okrajja le 27. Pouk v KG šolah so že zaključili. Letos je 45 kmetijsko gospodarskih šol v tem okraju obiskovalo 1650 kmečkih fantov in deklet.

**Ulica Okopi**

**Prehrana kočevskih delavcev**

**Premajhna skrb za družbeno prehrano — V menzah hrana ni zadostna in je predraga — Hrano naj bi pripravljali strokovno usposobljeni ljudje**

Organi delavskega upravljanja, kakor tudi sindikalne podružnice na Kočevskem so doslej vse premalo skrbele za prehrano svot-

### Jubilej delovne žene in vzgojiteljice

Tov. KRISTINA SEPCEVA, upraviteljica osnovne šole v Ptujju, je te dni praznovala petdesetletnico. Ves čas odkar je zapustila učiteljske v Mariboru, se je z vso vnemo predala svojemu poklicu. V času nemške zasedbe je bila z družino izgnana v Srbijo, po osvoboditvi pa se je vrnila v Ptuj. Kjer je zagledala požrtvovalno sodelovati pri izgradnji socializma. Danes tovariško Kristino srečujemo povsod, kjer je treba prijeti za delo. Razen svojega poklicnega dela sodeluje v številnih društvih in organih družbenega upravljanja. Je prizidevana članica okrajnega odbora Zveze ženskih društev, Društva prijateljev mladine, je član Sveta za prosveto in kulturo pri ObLO in drugih organizacij ter društev. Njena mnenja in predloge povsod upoštevajo. Med otroci in odraslimi je zelo priljubljena in tako so ji ob njeni petdesetletnici začeli mladi in stari. Tovariška Sepceva je dolgoletna rednica našega lista pa se tudi ni pridruženemu dobrim željam ob njenem petdesetem rojstnem dnevu!



Olivelj: V Olimelju je zelo uspel skupen zbor SZDL prostorskega društva in šolskega odbora, na katerem so sklenili s prostovoljnimi delom in prevozi pomagati ObLO zgraditi cesto do olimeljske šole. Do šole sedaj nimajo niti poštenega kolovoza, čeprav je le-to od cestnice odmaknjena komaj 300 metrov. Hkrati so se na zboru zanimali ljudje za delo v šoli in se pogovarjali o gospodarstvu. Sklenili so, da bodo uredili več nasadov jagodičja in obnovili vinograde s krediti Okrajne zadrudne zveze.

**OBISČITE**

# GR. SEJEM MODE IN USN. JARSTVA

Z MEDNARODNO UDELEŽBO V LJUBLJANI - OD 30. MARCA DO 7. APRILA 1957

RAZSTAVLJAJO JUGOSLOVANSKA, AVSTRALSKA, NEMSKA, HOLANDSKA, ITALIJANSKA PODJETJA! VSAK DAN REVIE SODOBNEGA OBLACENJA Z NAGRADNIM ANKETIRANJEM OBISKOVALCEV! NAJLEPŠA PRILUŽNOST ZA SKLEPANJE TRGOVSKIH ZAKLJUČKOV

IZKORISTITE 25% POPUSTA NA ŽELEZNICI!

# NAKROB MODNE REVIEJE

## Moda za mlada dekleta — Premalo praktičnih oblačil za vsakdanjo rabo

Najbrž med obiskovalci modne revije, ki je bila od torka 2. aprila vsak dan dvakrat v unijski dvorani, ne bi našli nikogar, ki je ne bi pohvalil. Tokrat so imeli prireditelji srečno roko pri izbiri manekenov, pri organizaciji prireditve same, zlasti pa še pri izbiri krojev in vzorcev blaga. Kombinacija barv tako imenovanih modnih drobnarij je bila prav dobra, včasih sicer malce drzna, vendar pa privlačna in je lepo učinkovala. To pot se je izkazala tekstilna industrija z novimi vzorci blaga, z lepimi izdelki pa tudi ljubljanska krojaška in šiviljska podjetja državnega in združnega sektorja ta privatni mojstri.

Vendar bi ob rob modne revije rada dala nekaj pripomb, ki bi jih kazalo prihodnjic upoštevati. Mislim, da ne bo nič novega, če ponovno povemo, da razen dveh modelov za mlada dekleta skoraj ni bilo prikazanega ničesar, kar bi lahko ženske oblekle za službo. Zdi se, kakor da se je treba oblačiti po modi le v prostem času. Torej naj bi žena, ki je v službi in jo potem še čaka polno dela doma, ne bila lepo oblečena. V službo naj pač hodi oblečena, kakor vemo in znamo. Menim, da prireditelji revij na žensko pri delu premalo mislijo.

Modna revija ima nalogo, vzgajati med potrošniki estetski okus. Torej bi potem morali na reviji prikazati modele za različne potrošnike. Moda in lepa obleka nista samo stvar mladih in lepo raščenih deklet, temveč tudi tistih, ki imajo nekaj let več, pa tudi tistih, ki imajo nekaj kilogramov več, kot bi bilo potrebno. Morda bi pokazali še nekaj modelov za izrazito majhne in zelo velike ženske. V modnih poročilih in napotkih naših modnih listov in radijskih oddajah smo že večkrat slišali, da ni vse za vsakogar. Prav zato bi bilo treba na praktičnih primerih pokazati, kako se je treba oblačiti, da skrijemo eventualne napake oziroma hibe. Mlademu in lepemu dekletu pa pristojna vse. Mladost je lepa že sama po sebi!

Sem v vsakem primeru za modne revije. Vendar mora vsaka izmed njih imeti določen namen. Po svetu imajo modne revije, na katerih se zbere modni



Pižama in jutranjka za otroke

ustvarjalci z novimi modeli, z novo modo za naslednjo sezono. Le-teh bržkone pri nas še ne bo tako kmalu. Na drugih revijah prikazujejo trgovci, kaj imajo na prodaj in na manekinih pokažejo praktičnost oblačila, povedo nekaj o kvaliteti blaga, včasih tudi, kako posamezen kos oblačila očistiš in kar je najvažnejše, kje oblačilo lahko kupiš in koliko stane. Na razstavih in sejnih pa imajo revije posamezne konfekcijske tovarne bolj za trgovca kot za potrošnika.

Naše modne revije pa naj bi prikazale, kako je moda prilagojena našim razmeram in okusu, kaj lahko napravimo iz domačega blaga in hkrati naj bi vzgajale okus potrošnika. Slednje pa

je do neke mere opravila modna revija v Unionu, ni pa bila prilagojena našim razmeram, ker tako, kakor so kazali na reviji, smo oblečeni komaj kako uro na dan, me pa se moramo oblačiti za delo v pisarnah, tovarnah in drugod. Nekatere naše delovne žene imajo sicer to prednost, da imajo v tovarnah in pisarnah enotne delovne obleke, večina pa tega nimajo.

Kakor smo videli na modni reviji, se je naša tekstilna industrija potrudila, da je za letošnjo sezono pripravila precej lepih desenov. Vendar, ko si na gospodarskem razstavišču potrošnik nekatere vrste blaga ogleda od blizu, je lahko zelo razočaran. Učinkoviti vzorci so na manj kvalitetnem blagu. Zato ne bi kazalo dati iz takega blaga sešiti obleke v modnih salonih, ki so pripravili modele za revijo, ker so le-ti predragi. Če kupi potrošnik poceni blago, si poišče tudi šiviljo ali krojača, ki ni predrag. Prav zato bi kazalo izdelovati take obleke v konfekciji, kjer bi lahko bile cenejše. Tako pa se čisto zgodi, da je usluga za šivanje dražja, kot blago za obleko.

### SE O REVII NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU

Ker smo že pri konfekciji, pa še tole. Hkrati z razstavo tekstila in usnja so izdelovalci konfekcije organizirali na Gospodarskem razstavišču revijo sodobnega oblačila. Priznati moramo, da je težka konfekcija pri nas napravila razveseljiv napredek. Težave, ki jih imajo izdelovalci konfekcije (krediti, zastareli stroji, premajhna standardizacija velikostnih števil, ne pravočasno dobavljenje metrskega blaga, itd.) naj bi obravnavali na drugem mestu. Moj namen je, povedati le nekaj bežnih vtisov o reviji. Če bi se res vsi oblačili tako, kot nam svetujejo, bi lahko rekli, da bi bili sodobno uniformirani. Zenske naj bi v glavnem nosile plašče iz balonske ali senzan svile, moški pa prav tako, vendar je za nje le malo več izbire. Kratko, izbira je revna, velikostnih števil premalo (pri nas 6, po svetu 48), zato ni čudno, da se oblačil v konfekciji le 30 % potrošnikov, saj za marsikoga ni na razpolago ustreznih števil. Preden sem si ogledala revijo na razstavišču, sem slišala, da imajo tam več krojev za delovne žene, toda bila sem razočarana.

Razen omenjenih plaščev in dveh ali treh kostumov, za nje res ni bilo ničesar drugega. Pri nas se konfekcije oblek do zdaj menda še ni lotila nobena tovarna. Potrošniki pa si žele več kril, bluz, oblek za čez dan, skratka več praktičnih oblačil, ki jih največ potrebujemo. Predvsem manjka dvodelnih oblek za

hodne dni, ko je zunaj že toplo, med zidovjem pa še tako hladno, da moramo biti še toplo oblečene. Največkrat se zadovoljimo s krili in bluzami ter pletenimi jopicami, prav zato pogrešamo v konfekciji krila in bluze. Pulo-verjev in jopic je v Ljubljani dovolj na izbiro, precej več kot v drugih naših mestih, za kar gre pohvala naši pletilni industriji.

Pobljše si človek ni mogel ogledati, kako so oblačila izdelana, vendar je bilo tudi od daleč videti, da šivi pri nekaterih oblačilih vlečejo, izpod jopic je bilo videti podlogo, pumparice so imele že odtrgan jermenček (čeprav je napovedavalec opravičil, da se je le-ta odtrgal med hojo po stopnicah, torej pozor, kod v teh hlačah hoditel) in podobno. Malečnosti, pa vendar dovolj za kritično oko potrošnika.

Najbolj pereče pa je vprašanje otroške konfekcije. V to kisljo jabolko je ugriznil le »Partizan,



Komplet za popoldne

kar pa se mu razen treh, štirih modelov ni najbolj posrečilo. Toda o tem rajde drugič, ko bo že kaj napreda.

Torej revija na razstavišču ni bila modna revija; bila je komercialnega značaja, zato bi potrošniki radi vedeli, kje in po čem oblačila prodajajo.

Čudno, da se naša konfekcija le ne razraste bolj, ko vendar neki izračuni naših strokovnjakov kažejo, koliko bi na leto prihranili, če bi potrošnikom omogočili, oblačiti se v konfekciji. Potrošniki prav gotovo nismo proti oblačenju v konfekciji, še manj pa proti varčevanju svojega in družbenega denarja, smo pa za kvaliteto, izbrano in ustrezno konfekcijo. Vsekakor razumemo tudi trenutne težave, predpise, instrumente in podobno, vendar se je treba za ureditev teh zadev biti, dokazovati in poskrbeti, da se le-ti, če res ne ustrezajo, v tem primeru spremenijo.

V. P.

## Pletena OBLEKCA

### za dve- do štiriletno dekuco

Za oblekco potrebujemo 350 g volne, 2 pletilki štev. 3, ustrezen kvačko in 8 majhnih gumbov.

Vzorček: Črn krogec — levo podpletena pentlja; črka v — en ovoj; črn trikotnik — eno pentljo predenemo, naslednjo na desno podpletemo in predeto potegnemo preko le-te; bel kvadrček — desno podpletena pentlja. Vzorček ponavljamo v višino.

Za prednjik nasujemo 180 pentelj (— 69 cm) 32 vrst (8 cm) pletemo na levi levo, na desni desno. Pri tem pa v 15. vrsti pletemo izmenjaje dve pentlji skupaj, en ovoj. Tu pletenje zapognemo za rob. Ko je rob napleten, razdelimo pentlje tako, da pletemo 9 pentelj na desni desno, na levi levo, potem pa vzorčasto progo, nato 14 pentelj na desni desno, na levi levo, sledi vzorčasta proga. Spet 14 pentelj na desni desno, na levi levo, nakar spet vzorčasta proga. Tako delamo do konca vrste, končamo pa spet z 9 desnimi pentljami za vzorčasto progo. Ze po 2 cm višine začnemo snemati. Snamemo petkrat v razdalji 6 cm, in sicer v vsaki progli desnih pentelj po 2 pentlji. Prvo pentljo v desni progli predenemo, naslednjo pentljo podpletemo na desno in predeto povlečemo čez podpleteno. Obe zadnji pentlji v desno pleteni progli pa podpletemo skupaj. Hkrati s tem snemanjem snamemo tudi na vsaki strani pletenja po eno pentljo. Naše pletenje je sedaj visoko 32 cm, na pletilki pa imamo 84 pentelj. Sedaj pričnemo delati izrez za rokav. In sicer snamemo v ta namen na vsaki strani po 3, 2 krat po 2 in 2 krat po 1 pentljo. V ustrezni višini (najbolje je, da po otroku pomermemo) razdelimo pletenje na dvoje in 6 srednjih pentelj za izrez ob vratu. Sedaj pletemo vsak del zase. Pri tem pa ob vratu snamemo 3 pentlje, 2 krat po 2 in 3 krat po 1 pentljo. Rame pa zaključimo tako, da snamemo 4 krat po 5 pentelj.

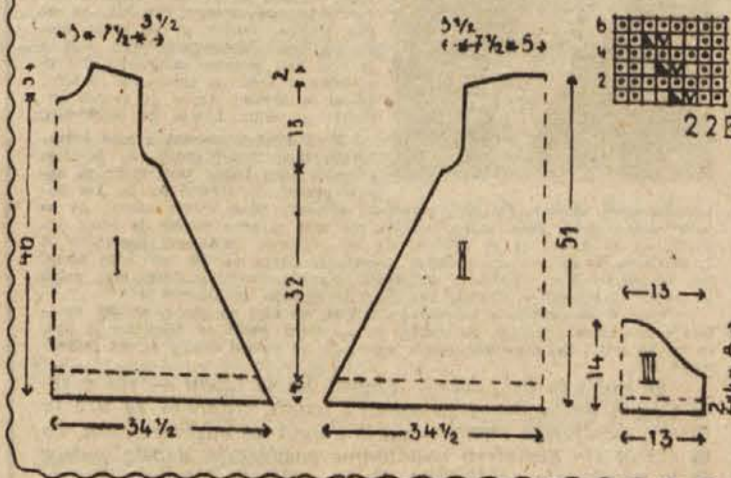
Zadnji pletemo prav tako, kakor prednjik, le brez izreza ob vratu. Zadnjih 28 pentelj snamemo eno za drugo.

Za rokav nasujemo 68 pentelj in napletemo 16 vrst na levi levo, na desni desno, pri tem pa v sedmi vrsti pletemo izmenjaje 2 pentlji sku-



paj, 1 ovoj. Po tej vrsti zapognemo za rob. Rokav pletemo tudi dalje na levi levo, na desni desno, vendar po štirih centimetri višine (lahko napravimo tudi daljši rokavček) začnemo snemati za okrogline. Snamemo pa na vsaki strani 2 krat po 2 pentlji, 10 krat po 1, potem pa še 2, 3, 4, 5 pentelj, zadnjih 12 pa snamemo eno za drugo.

Ko dele spletemo, jih rahlo prelikamo in sešijemo, na ramenih pa pustimo odprt za zapenjanje. Na ramena zadnjika našijemo na vsako stran po 4 gumbe, na ramenih prednjika pa nakvačkamo še gumbice. Prav tako obkvačkamo oblekco tudi okrog vratu.



## Gospodinja mora misliti in računati

Hudo je, če se gospodinja trudi, da bi svoj mesečni proračun vzdržala v ravnotežju, pa mora konec meseca skoraj znova vzi kaj iz gotovine, seveda, če jo ima. Se huje pa je, če mora stopiti v nov mesec s primanjkljajem. Ako se hoče kdo poboljšati, mora poznati jedro svojega gneha. Prav tako je v gospodinjstvu.

Večina žena vzame — mislim — papir, svinčnik, si napiše vse postavke, prešteje ves denar, ga deno v pisarniško kuverto — in pobira iz nje ves mesec polagoma. To je težko, kajti včasih se zgodi kaj nepričakovane. Zato je treba pričeti drugače. Razdelimo si postavke na trdne in premične.

Trdne postavke so tiste, od katerih se ne da prav nič odšteti ali odtrgati. Te so: zavarovalnina, najemnina, časopisi, radio itd. K tej bi lahko pristili še izredne izdatke. Če nimamo za to zadnjo postavko večjega zneska, potem si iz tega ne smemo pod nobenim »pogojem« — nič izpostavljati, temveč moramo še vsak mesec nekaj pridati, zakaj nihče izmed nas ni varen pred poškodbami ali bolezmi.

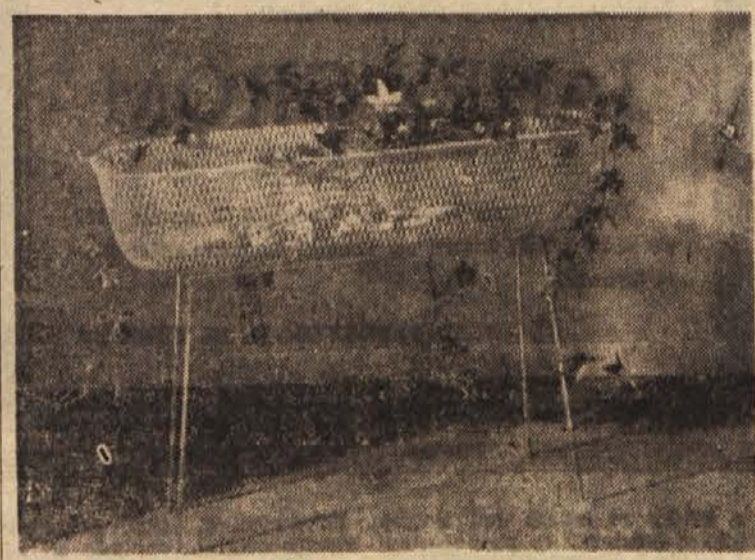
Premične postavke so tiste, pri katerih lahko kaj prihranimo, ako pravilno izrabimo čas, material itd., ne da bi zaradi takih prihrankov rodina trpela. To je: hrana, kurivo, razsvetljava, obleka, perilo, obutev in vzdrževanje stanovanja. Pa osebni izdatki in šolske potreščine, in pa kulturno postavko, počitnice, praznike in še kaj.

Izdatke za kurjavo znižate, če si že spomlad nabavite kurjavo tako, da bo do zime suha in bo več izdala kot vlažna in mokra.

Pri razsvetljavi prihranimo, če se naučimo pravilno ravnati s svetilnicami. Skoraj desetino prihranimo, ako svetilnice pravilno nameščena in ako gledamo na to, da osredotočimo več rožnastih žarilov na isto mesto.

Pri vzdrževanju stanovanja se da precej prihraniti, če si razdelimo čas, varčujemo s čistili in uporabljamo za to takšna, ki so res — dobra in praktična.

Obleka, perilo, obutev — to je poglavje zase. Pogledite okrog sebe. Nekdo porabi za oblačenje zelo veliko denarja, pa nima kar naprej nič obleke. Ciani druge rodbine, ki žive v enakih gnotnih razmerah, pa so zmešane obleke razmeroma malo. Ovdosnje je vse od premišljenega nakupa blaga in amotnega vzdrževanja oblačil.



Ste prijatelj cvetlice? Če ste, bi bila takale stoječa košagica za cvetlice v stanovanju zelo dobrodošla

vske redilne snovi, ki jih tolikokrat uničimo zaradi nepravilne priprave.

Gospodinja, ki se navadi za ves teden sestaviti jedilni list, bo kmalu spoznala, koliko koristi ji to prinese. Ko bo jedilni list pripravljala v drugič, tretjič, bo videla, da lahko v enem dnevu, ko se več kuha, nakuha tudi za naslednji dan in kako bo lahko uporabila ostanke.

Zbiramo za vas ZBIRAJT' ZA NAS

Umazane fotografije najlepše očistimo s kosmičem vate, pomočnim v vaselin.

Kadar dež premoči klobuk Zelo moker klobuk, pa bodisi slamniki ali klobučevina, posušimo pri toplem štedilniku. Klobuk držimo za rob tako, da ogeljavje visi navzdol in ga počasi obračamo, dokler se ne posuši. Zametast klobuk pa je bolj občutljiv, zato ravnamo z njim drugače. Pustimo ga, da se počasi suši. Seže ko je suh, odstranimo vodne madeže z mehko krpicco, ki jo pomakamo v alkohol. Klobuk drgnemo v smeri diale. Tako zdrgnemo ves klobuk, nazadnje pa ga držimo nekaj minut nad soparo, pa bo klobuk spet lep. Kadar je zametast klobuk umazan, ga zdrgnemo s suho soljo.

Ocenite jedilnike nagradnega natečaja!

Minulo nedeljo smo opozorili naše bralce, da smo zaključili nagradni natečaj za jedilnike, in jih prosili, naj nam pošljejo ocene, in sicer, kateri jedilnik za tri dni jim je najbolj všeč.

Ocenjevalce bomo nagradili tako, da jih bomo žrebali in bodo le-ti dobili 6 nagrad: prva nagrada 2000 din, dve nagradi po 1500 din in tri nagrade po 1000 din. Prosimo, da nam ocene pošljete do 17. aprila, tako da bomo lahko 21. aprila pridobili ocenjevalce, kateri jedilnik je dobil nagrado in kdo izmed ocenjevalcev je bil izžreban.

## Vrt je obdelan

Letošnja pomlad je tako ugodna za vrtničarje, da so že skoraj vsi obdelali zelenjadne grede, očistili in pognojili sadnoro drevje ter uredili pota in trato. V marcu posejano seme graha, peteršilja, solate, špinata, redkvice, čebule in črnega koršana. Je deloma že vzklilo in se zdaj nahaja v najbolj občutljivem obdobju razvoja. Da bodo imele nežne kalm dovolj zraka, moramo po vsemem dežju nastalo skorjo previdno zdrobiti, v suši pa grede zalivati. Za okopavanje nežnih kalm so najboljše zvezdaste motičice, kjer se več zvezdastih kolovov vrta na skupni osi. Zvezdasti kolovi skorjo samo razdrobijo in zaradi tega ne ogrožajo nežnih rastlin.

Kali plitvo posejanega graha zelo radi uničijo golobi in grlice, ki so se med vojno močno razširile zlasti na Dolenjskem. Zaradi tega priporočamo, da v ogroženih krajih pred saditvijo namočijo grahovo seme v petrolej in ga sadijo nekoliko glob-

lje kot običajno. Globlje posejan grah nima tako sladkih kalm in se hitro obraste, če mu nadzame vršičke uničijo grlice. Sicer sadimo grah vse do konca maja, kasneje pa le tam, kjer ga ne napada grahova plesen. V aprilu sejemo še redkev, rdečo pesco, korenček, redkvice; presajamo pa solate, kolerabico, čebulo, cvetačo, zgodnje in rdeče zelje in celo šalotko ter česen, ako ju nisimo uspeli prej spraviti v zemljo.

Zelo malo se pri nas ukvarjamo z

vzgojo dvoletne žitavske čebule. Ta čebula ima to dobro lastnost, da ne postane tako silno debela, kakor nekatere sorte triletno čebule, razen tega pa se v shrambi odlično drži. Vzgoja je preprosta. Marca ali pa v prvi polovici aprila posejemo seme v sadrto gredo, nato pa primerno velike sadke presadimo na gredeci približno 20x15 cm narazen. V jeseni to čebulo že lahko porabimo v gospodinjstvu, razen tiste, ki jo želimo imeti za seme. To pa spravimo v hladnem in suhem prostoru, spomlad pa jo posadimo na plano, kjer kmalu cveti in rodi veliko semena za prihodnjo pomlad.

Zelenjadnicam v zaprtih gredah nudimo čimveč zraka, da bomo lahko dovolj utrajeno presajali na plano. V pržane zaprete grede lahko sejemo razne zelenice (rdeče in belo zelje, cvetačo, kolerabico) in majaron. Pravočasno moramo presaditi zeleno, paradiznik in papriko, da jih ne napade padavica. Kjer se je padavica sadik še pojavila, takoj iserujemo vse sadke v bližini bolezenskega gnezda, potrosimo semljo z oglijem ali žveplenim prahom, previdno salivamo in pridno zračimo.

V okrasnem delu vrta lahko sadimo še vse vrste iglavcev (razen na Primorskem) in nekatere listavce. Prav tako lahko posadimo gladilce, dalije; posejemo enoletne cvetlice in presadimo poleti cvetoče trajnice. Še vedno je čas za saditev vrtnih jagod in ureditev novega beluškega nasada. Nikarite pa presajati starih obnemoglih belušskih grmov, temveč je dvoletne semenjake, ki kasneje bogato rodo.



Pomladanska plašča

Miha Ogorevc



**PREDAVANJA**

Slovenska akademija znanosti in umetnosti vabi na javno znanstveno predavanje, ki bo dne 11. aprila 1957 v dvorani SAZU, Novi trg 3-I. Predaval bo univ. prof. na graški univerzi J. Mokre. Tema: Sociološke spremembe v delavstvu. Ura bo javna, naknadno.

Priljubljeni redni sestanki Interdisciplinarnih sekcij SZD bo v sredo, dne 10. aprila 1957 ob 19.30 v predavalnici Interne klinike. Spored: prim. dr. Mirko Karlin; Spontani pneumothorax. Vabljeni vsi zdravniki.

Priljubljeno društvo v Ljubljani vabi na poljudno-znanstveno predavanje prof. dr. Boža Škerjca: Vevlovski park. Predavanje, spremljano z barvnimi diapozitivi, bo v torek, 9. aprila ob 20 v prirodoslovni predavalnici na Univerzi, vhod iz Gosposke ulice.

Pedagoško društvo Ljubljana priroči v torek, dne 9. aprila 1957 ob 19.30 na I. dr. gimnaziji v Vegovi ulici 47. predavanje Milice Bergant: Zahodni Nemčiji. Vabljeni.

Zgodovinsko društvo za Slovenijo vabi na članski sestanek s predavanjem dr. S. Vilfana: »Novi pogledi na nastanek in razvoj stare Ljubljane«. Predavanje bo v sredo, dne 10. aprila ob 20 v Historičnem seminarju, Univerzitetna knjižnica, Turška ulica.

**KONCERTI**

Jazz orkester Glenn Miller, ki ga vodi Ray McKinley, bo koncertiral v Ljubljani 24. aprila ob 18 v Unionu. Vstopnice bodo v prodaji pri blagajni Filharmonije od 10-12.30. Prvi dan prodaje, 9. aprila, so na razpolago abonementi belega, tamnega in modrega abonmaja, od 10. aprila dalje pa za ostale interese. Rezervacij ni.

**GLEDALISCA**

**BLOV. NARODNO GLEDALISCE**  
DRAMA  
Nedelja, 7. aprila ob 20: Anouilh: »Antigona«. Gostovanje Državnega gledališča iz Lodza. Izven in za podelje. Vstopnice so še v prodaji.

Ponedeljek, 8. aprila ob 20: v Operi: De Rojas: »Celestina«. Gostovanje Državnega gledališča iz Lodza. Izven in za podelje. Vstopnice so še v prodaji.

Torek, 9. aprila ob 20: Anouilh: »Antigona«. Gostovanje Državnega gledališča iz Lodza. Izven in za podelje. Vstopnice so še v prodaji.

Zaradi tehničnih ovir današnja popoldanska predstava »Morala gospe Duliska« odpade in ostane Drama danes popoldne zaprta. Razpored ostalih predstav je neizpremenjen.

Za vse predstave poljskega Državnega gledališča iz Lodza so vstopnice le na razpolago. Za razumevanje predstav bodo obiskovalcem na voljo izpisi vsebine in razlage v posebnem Gledališkem listu, ki je že v prodaji pri biljeterjih v Drami in pri dnevnih blagajni v Operi za ceno 20 din.

Drama bo imela osmo premiero v sezoni v soboto, 13. aprila. Prvič bo v Jugoslaviji uprizorjena najnovejša Aristieva uprizorjena najnovejša nite »Morala« Delo je prevedel Matej Smole, režiser in inscenator je ing. arch. Viktor Molka, silkarka kostumov Marija Kobjljeva; glasbeno in zvonočno je predstavo opremil Marjan Neubauer. Koreograf je dr. Henrik Grilova, Boris Kralj, Janez Rohač, Edvard Berger, Stane Černik, Branko Miklavc, Ivan Jerman, Maki Furljan, Mira Danilova, Duša Počkajeva, Dušan Skedi, Anton Homar.

**OPERA**  
Nedelja, 7. aprila ob 19.30: G. Verdi: »Rigoletto«. Gostovanje tenorista Tomislava Renauda. Izven in za podelje.

Ponedeljek, 8. aprila ob 20: Gostovanje poljskega Državnega gledališča iz Lodza: De Rojas: »Celestina«.

Torek, 9. aprila ob 19.30: G. Verdi: »Otello«. Gostovanje Josipa Gosića. Abonma B.

Sreda, 10. aprila ob 19.30: Baletni večer: Hindel: »Lubelec in pravda«. Pia Miklar: »Plesalec v sponah«. V. Ukmar: »Lepa Vida«. Abonma red U.

**EXPERIMENTALNO GLEDALISCE**  
Ljubljana, Križanke, viteška dvorana  
Torek, 9. aprila ob 20: Platon-Sovrè: »Poslednji dnevi Sokrata«.

Opozarjamo občinstvo, da je to ena zadnjih predstav. Vstopnice so v prodaji pri gledališki blagajni v Križankah (tel. 21-472) dnevno od 10-12 in od 18-20.

**MESTNO GLEDALISCE LJUBLJANA**  
Gledališka pasaža  
Nedelja, 7. aprila ob 15: Anderson: »Caj in simpatija«. Izven. Popoldanska predstava. Gostovanje SNG Trst. Mladini ni primerno.

Torek, 9. aprila ob 20: Umetniško pripovedovanje Cankarjevih del. Abonma LMS I; ob 20: Cankar-Smerud: »Martin Katur«. Gostovanje v Beogradu.

**SENTJAKOBKO GLEDALISCE**  
Ljubljana, Mestni dom  
Nedelja, 7. aprila ob 16: Ogrinc: »Kje je moj veseloligra«. - A. T. Linhart: »Zupanova Micka«, komedija. Popoldanska predstava. Izven.

Torek, 9. aprila ob 20: Ogrinc: »Kje je moj veseloligra«. - A. T. Linhart: »Zupanova Micka«, komedija. Gostovanje v Zg. Siški v domu »Svoboda«. Prodaja vstopnic v Zg. Siški v domu »Svoboda«.

Sobota, 13. aprila ob 20: L. Bobič: »Družina Blo«, komedija. Izven. Nedelja, 14. aprila ob 18: Grimm: »Janko in Metka«, pravljica igra z godbo, petjem in plesem. Popoldanska predstava. Izv. ob 20: L. Bobič: »Družina Blo«, komedija. Večerna predstava. Izv. Predprodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje telefon 32-860.

**OBRTNIŠKO GLEDALISCE**  
Ljubljana  
Nedelja, 7. aprila ob 15: Golla: »Snebuljičica«. Gostovanje v Notranjih gorah; ob 20: Patrick: »Vroč kri«. Zadržlj. Predprodaja vstopnic dve uri pred pričetkom predstave in v nedeljo od 10-12. Rezervacije na telefon 22-633.

**MESTNO LUTKOVNO GLEDALISCE**  
Marioneta  
Levstikov (Sentjakobski) trg 2  
Nedelja, 7. aprila: Zaprto.

**Ročne lutke**  
Resljeva cesta 36  
Nedelja, 7. aprila ob 11: A. Papler: »Hudobni graščak«. Gostovanje v Mariboru; ob 14: A. Papler: »Hudobni graščak«. Gostovanje v Mariboru; ob 16: A. Papler: »Hudobni graščak«. Gostovanje v Mariboru.

**Poročili so se v Ljubljani**

v soboto, dne 6. aprila 1957

Komercialist Zvonimir Steklara in korespondentka Matilda Mrak; elekromonter Marijan Križ in studentka Antonija Verstovšek; ing. elektrotehn. Franc Lovonik in abs. elektrotehn. Vera Mirt; delavec Stjepan Barič in delavka Gizela Melin; upokojenec Rajko Skoro in bolničarka Antonija Golob; uslužbenec LM Ivan Reberšak in uslužbenka Vilma Furlan; str. ključavničar Gordan Malenšek Ambrožič in bolničarka Stefanija Dobovšek; gradb. tehnik Cvetko Vogrič in gradb. tehnik Vera Ham; delavec Andrej Grum in delavka Majda Kocjančič; uslužbenec Janez Cimernan in delavka Veronika Kocollja; uslužbenec Milan Kavšek in uslužbenka Zofija Crat; avtomobilnik Miho Radič in trg. pom. Frančiška Gasperšič; metalur. tehnik Janez Bergant in gosposodinja Martina Dobrovoljc; čevlj. pom. Ciril Korbar in kmečka delavka Marija Ciperle; stroj. delovodja Vladimir Striša in trg. pom. Jožeta Gutman; sofer Milan Moxina in kuh. Mihael Verbič in učiteljica Zorka Mandini; profesor Janez Kolenc in bančnica uslužb. Ana Škarja; uslužbenec Janez Vinšek in ing. agronomija Ana Torkar; uslužbenec Radivoj Znidarič in natakarka Angela Požnel; grafičar Ivan Melik in uslužbenka Emilija Aristovnik; za. inšp. Alojz Klajnossek in delavka Marija Strajnar; namestnik Ljudevit Hlebec in naravnoslovn. Ljudevit Hlebec; služitelj Viktor Rožanc in gostilničarka Hermina Planinc; sofer Frančišek Kovačič in delavka Antonija Borštnik.



**RADIO LJUBLJANA**

Spored za nedeljo, 7. aprila

Poročila: 6.05, 7.00, 13.00, 15.00, 19.30, 22.00, 22.55.

6.00-7.00 Narodne in domače višje za prijetno nedeljsko jutro - 7.15 Reklame - 7.30 Radijski kolektor in prireditve dneva - 7.35 Z zabavnimi melodijami v prijetno nedeljsko jutro - 8.30 Otroška predstava: Lizi Tetzner: »Pšček (Prva izvedba)« - 9.10 Slovenske narodne in umetne pesmi - 9.45 Se pomnite, tovariši... Radio Pustoljci: srečanje s kozaki - 10.15 Kaj rudi, poslušate? - 11.15 Oddaja za Beneške Slovence - 11.35 Zabavna glasba - 12.00 Pogovor s poslušalci - 12.10 Opoldanski glasbeni spored - 12.15 Zabavna glasba, vmes reklame - 13.30 Za našo vas - 14.00-16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 Bogdan Pleša: Obisk pri sečoveljskih rudarjih - 16.30 Glasbeni mozaike - 17.30 Radijska igra: W. Shakespeare: »Vihar« (ponovitev) - 18.15 Melodije za dobro voljo - 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame - 19.30 Radijski dnevnik - 20.00 Malo od tu in malo od tam (zabavna glasbena oddaja) - 21.00 Paul Hindemith dirigira svoja dela - 22.15 Novosti iz našega arhiva zabavne glasbe - 22.15-23.00 UKV program: Nočni komorni koncert - 23.00-24.00 Oddaja za tujino - na valu 327,1 m (prenos iz Zagreba).

**II. program**  
10.15-11.15 Nedeljski simfonični koncert - 13.10 Promenadni koncert - 14.00 Ljubljanska kronika in obvestila - 14.15 Glasbena časanka - 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved - 18.15-18.00 Slavnj pevec - slavne arje - 22.15-23.00 Nočni komorni koncert.

**JAVNO ŽREBANJE DOBITKOV DENARNE LOTERIJE RDEČEGA KRIZA BO NEPREKLICNO 12. MAJA 1957 V LJUBLJANI**

**MARIBORSKE VESTI**

Dežurna lekarna:  
Nedelja, 7. apr.: lekarna »Melje«, Meljska cesta 2.  
Ponedeljek, 8. apr.: lekarna »Planinka«, Glavni trg 29.

**Kino:**  
»PARTIZAN«: sovj. barvni film - »Vojak Ivan Brovkin«.  
»UDARNIK«: italijan. barvni film - Giuseppe Verdi.

Slovensko narodno gledališče:  
Nedelja, 7. aprila ob 15: Goodrich: »Dnevnik Ane Frank«. Red U.  
Ob 19.30: »Hassenet: »Manon«. - Red VAŠ.

Umetnostna galerija. Razstava reprodukcij »Svetilniki ameriškega slikarstva«. Razstava je odprta dnevno od 9. do 18 v času od 31. marca do 14. aprila.

**IZ PTUJA**

»MESTNI KJUBO«: Ameriški barvni film: »To je ljubezen«. V glavni vlogi Kathryn Grayson.

**IZ MURSKÉ SOBOTE**

»PARK«: Ameriški barvni film: »Skandal v Scouriju«. Predstava ob 10, 15, 17.30 in 20. V glavni vlogi Greer Garson in Walter Pidgeon.

**CELJSKE VESTI**

**CELJSKO GLEDALISCE**  
Nedelja, 7. aprila ob 14: J. Lutowski: »Dežurna služba«. Gostovanje v Bočni; ob 20: J. Lutowski: »Dežurna služba«. Gostovanje v Mozirju.

**KINO**  
»UNION«: Zaprto zaradi preureditve.  
»METROPOL«: Ameriški barvni film: »Houdini«. V glavni vlogi Tony Curtis in Janet Leigh.

**IZ ZALČA**

Ital. barvni film: »Dekle z reke«. V glavni vlogi Sophia Loren.

**IZ BOGAŠKE SIATINE**

Ameriški film: »Jajce in jaz«. - V glavni vlogi Claudette Colbert in Fred Mac Murray.

**VESTI IZ TRBOVELJ**

»DELAŠKI DOM«: Amer. film: »Ne kot tujec«. V glavni vlogi Robert Mitchum, Olivia de Havilland in Frank Sinatra.  
»SVOBODA«: Trbovlje II.: Ameriški film: »Weekend v Valifordu«.

**KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO**

**KINO »UNION«**

Premiera amer. barvnega filma  
**»BOSONOGA GROFICA«**  
Brez tednika. Predstave ob 15, 18.30 in 21. V glavni vlogi Ava Gardner, Humphrey Bogart, Rossano Brazzi in Edmond O'Brien. Ob 10 matineja istega filma. Prodaja vstopnic od 9-11 in od 14 dalje.



**KINO »KOMUNA«**

Amer. barvni cinemascopski film  
**»MED NEBOM IN ZEMLJO«**  
Brez tednika. Predstave ob 15, 18 in 21. V glavni vlogi John Wayne. Ob 10 matineja istega filma. Prodaja vstopnic od 9-11 in od 14 dalje.



**KINO »SLOGA«**: Amer. barvni film: »Overland Pacific«. Tednik: Filmske novosti št. 13. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma.

**KINO »VIC«**: Premiera ital. filma: »V znamenju Venere«. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavni vlogi: Sofia Loren in Vittorio de Sica. Ob 10 matineja istega filma.

**KINO »SOCA«**: Amer. film: »Upor na ladji Bounty«. Predstavi ob 17 vlogi Gerard Philippe. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom prve predstave. Danes zadnjič.

Opozorilo: Zaradi velikega zanimanja bodo od 9. aprila matineje vsak dan v kinu »Union«, kjer bomo lahko predvajali tudi filme na širokem platnu.

**MLADINSKI KINO LM, Kotnikova 8**, predvaja ameriški film: »Harlem zmaguje«. Predstave danes ob 10, 15 in 17.

**KINO »LITOSTROJ«**: Francoski barvni film: »Rdeče in črno« I. del. Predstave ob 16, 18 in 20. V glavni vlogi Gerard Philippe. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom prve predstave. Danes zadnjič.

**KINO »TRIGLAV«**

Ameriški barvni film  
**»Beg iz trdnjave«**

Tednik. V glavni vlogi William Holden in Eleanor Parker. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 10-11 in od 15 dalje. Ob 10 mladinska predstava angl. filma: »Cirkuški deček«.



**KINO »SISKA«**

Ameriški barvni film  
**»SHANE«**

V glavni vlogi Alan Ladd in Jean Arthur. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje.



**VESTI IZ KRANJA**

**PRESEBNOVO GLEDALISCE KRANJ**  
Nedelja, 7. aprila ob 16: W. Inge: »Avtobusna postaja«, komedija. Izven in za podelje.

**KINO**  
»STORŽIČ«: Ob 14 ameriška barvna risanka: »Naši zvesti prijatelji«. Ob 16, 18 in 20: ameriški barvni film: »Pot v Hollywood«. Danes zadnjič.

**2 BLEDA**  
Ital. film: »Prepovedane ženske«. V glavni vlogi Linda Darnell, Valentina Cortese, Lea Podovani, Anthony Quinn in Roberto Riso. Predstave ob 14, 16, 18 in 20.

**Z JESENIC IN OKOLICE**  
Zdravniško dežurno službo ima na Jesenicah dr. Avgust Tancar, Gosposvetska cesta.

Brivsko dežurno službo ima v nedeljo, 7. aprila Franc Debeljak, brivski salon, Javornik, Kidričeva c.

**MESTNO GLEDALISCE JESENICE**  
Nedelja, 7. aprila ob 14.30: Aldo de Benedetti: »Dva ducaats rdečih vrtnic«. Zadržlj.  
ob 20: Andre Roussin: »Otroci prihajajo«, komedija. Gostovanje na Slovenskem Javorniku.

**KINO**  
»RADIO«: Ameriški film: »Plamen opoldne«. Predstave ob 16, 18 in 20. Ob 10 matineja ameriškega barvnega filma: »Bagdadski berač«.  
»PLAVZ«: Ameriški film: »Bell jorgovan«. Predstave ob 16, 18 in 20. V glavni vlogi Jeanette Mac Donald in Eddie Nelson. Ob 10.30 matineja ameriškega barvnega filma: »Bagdadski berač«.

**ZIROVNICA**: Brazilski film: »Razbojnik«. Predstave ob 16, 18 in 20. Samo danes.

**DOVJE-MOJSTRANA**: Amer. barvni film: »Bagdadski berač«. Predstava ob 16 in 20. Samo danes.

**KOROŠKA BELA**: Zaprto.

**Sprejmemo pisarniško moč**

z znanjem strojepisja in stenografije

Plača po dogovoru. - Ponudbe pošljite pod geslom »515«. 1001

**SREČKA DENARNE LOTERIJE RDEČEGA KRIZA STANE SAMO 100 DINARJEV**

Svet Svobod in prosvetnih društev okraja Kranj razpisuje delovno mesto

**organizacijskega sekretarja**

Pogoji: dovršena srednja ali višja šola ali večletna praksa v kulturno-prosvetnem delu. - Plača po dogovoru. - Prijave pošljite na zgornji naslov - poštini predal 72, do 20. aprila 1957.

**Redna letna registracija motornih vozil v okraju Ljubljana**

se prične 15. aprila 1957. Tehnični pregledi bodo dnevni, deloma nočni. Katera vozila pridejo k nočnemu pregledu, bo določila komisija ob dnevnem pregledu. Vozila, ki so že registrirana v letu 1957, ne bodo ponovno vključena v redno letno registracijo. Upravitelji in lastniki vozil se morajo brezpogojno držati razporeda pregledov. Vozilom, ki bodo po določenem terminu v prometu brez potrditve letne registracije, bodo na licu mesta odvzete evidenčne tablice, proti voznikom pa uveden postopek. Lastniki, ki vozil ne bodo registrirali za leto 1957, morajo vrniti evidenčne številke do termina v razporedu. Tovorne avtomobile in priklopnike, ki še nimajo ugotovljene lastne teže, je treba pred registracijo stehitati in predložiti izkaz o teži.

Tehnični pregledi v Ljubljani bodo na Vilharjevi cesti vsak dan od 6. do 18. ure, nočni pregledi prav tam v torkih in petkih od 20. do 24. ure. Tehnični pregledi za vozila izven Ljubljane bodo na postajah LM od 17. ure dalje.

Razpored pregledov vseh vrst motornih vozil (osebni, tovorni, avtobusi, traktorji, specialna vozila, priklopniki, motorna kolesa) je tale:

15. aprila:	od št. S-101 do št. S-250
16. aprila:	od št. S-251 do št. S-400
17. aprila:	od št. S-401 do št. S-550
18. aprila:	od št. S-551 do št. S-700
19. aprila:	od št. S-701 do št. S-800
20. aprila:	od št. S-801 do št. S-900
22. aprila:	od št. S-901 do št. S-1000
23. aprila:	od št. S-1001 do št. S-1100
24. aprila:	od št. S-1101 do št. S-1200
25. aprila:	od št. S-1201 do št. S-1300
26. aprila:	od št. S-1301 do št. S-1400
27. aprila:	od št. S-1401 do št. S-1500
29. aprila:	od št. S-1501 do št. S-1600
30. aprila:	od št. S-1601 do št. S-1700
3. maja:	od št. S-1701 do št. S-1800
4. maja:	od št. S-1801 do št. S-1900
6. maja:	od št. S-1901 do št. S-2000
7. maja:	od št. S-2001 do št. S-2100
8. maja:	od št. S-2101 do št. S-2200
9. maja:	od št. S-2201 do št. S-2300
10. maja:	od št. S-2301 do št. S-2400
11. maja:	od št. S-2401 do št. S-2500
13. maja:	od št. S-2501 do št. S-3500
14. maja:	od št. S-3501 do št. S-7000
15. maja:	od št. S-7001 do št. S-8200
16. maja:	od št. S-8201 do št. S-9300
17. maja:	od št. S-9301 dalje
18. maja:	traktorji z okrajnimi (črnimi) evidenčnimi številkami
20. aprila:	v Kamniku
21. aprila:	v Domžalah
22. aprila:	na Vrhniki
23. aprila:	v Logatcu
24. aprila:	v Cerkljici
25. aprila:	na Grosupljem

Lastniki (vozniki) naj za pregled očistijo in namažejo vozila, pregledajo evidenčne tablice, da niso poškodovane ali zarjavle, če so, jih morajo popraviti in prebarvati. Vozila morajo biti po predpisu opremljena, vse naprave morajo delovati brezhibno.

Za registracijo je treba plačati tele takse:  
a) za vlogo 30 din, za rešitev 150 din v državnih kolkih;  
b) za tehnični pregled 800 din v državnih kolkih;  
c) državno in občinsko takso za cestni sklad pri Upravi za dohodke obč. LO, pristojnega po bivališču upravitelja oziroma lastnika vozila.

Iz pisarne TNZ - OLO Ljubljana

**Podjetje TELEKOMUNIKACIJE LJUBLJANA-PRŽANJ**

sprejme takoj v službo:  
**dva materialna knjigovodja**  
Pogoji: ekonomska srednja šola ali srednja šola z dveletno prakso

**šefa mezdnega oddelka**  
Pogoji: ekonomska srednja šola in 5 let prakse v mezdnem knjigovodstvu, ali v drugih podobnih poslih

**stenodaktilografko**  
Pogoji: srednja šola

**več administrativnih moči**  
Pogoji: znanje strojepisja

Zglasite se osebno ali pošljite ponudbe na zgornji naslov. 1000 a

**OBVESTILO**  
**»Kratka zgodovina Prvega maja«**

bo stala zaradi izredne pomoči podjetij 100 dinarjev namesto 146 dinarjev

Naročila in vplačila pošljite na naslov:  
**Založniško podjetje »R A D«**  
BEOGRAD • MOŠE PIJADE 14/ IV  
tekoči račun 10-KB-32-Z-75 1124

**Sekretariat Izvršnega sveta za splošne gospodarske zadeve**  
LJUBLJANA • GREGORČIČEVA CESTA 25

razpisuje delovno mesto za  
**RACUNOVODIO**

Pogoji: srednješolska izobrazba in popolno poznavanje proračunskega poslovanja

Nastop službe 1. junija 1957. Osnovna in dopolnilna plača po uredbi. V poštev pridejo tudi honorarni uslužbenci za delo v dopoldanskem času. - Ponudbe pošljite na zgornji naslov najkasneje do 20. aprila 1957. 1006

## Trgovskega pomočnika

mlajšega takoj sprejme v službo

### »PLAVICA«

trgovina z barvami, laki in kemikalijami  
L J U B L J A N A • W O L F O V A U L I C A 12

1009

#### R A Z P I S

Na podlagi 1. člena zakona o oddajanju in izvajanju gradbenih del ter 3. člena pravilnika o postopku pri javni pisni licitaciji za oddajo gradbenih del (Ur. list LRS, št. 17/55)

razpisuje

ZAVOD ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO  
OLO LJUBLJANA

## JAVNO PISMENO LICITACIJO

gradbenih, obrtniških in instalacijskih del za stanovanjska bloka B XVIII in B XIX v Savskem naselju v Ljubljani

Licitacija bo v ponedeljek, dne 22. aprila 1957 ob 10. uri v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana, Kidričeva ulica št. 7/VIII.

Predračunska vsota za vsa gradbena, obrtniška in instalacijska dela je 30.164.745 din za en blok, za oba bloka skupaj pa 60.329.490 dinarjev.

Rok za izvedbo del v letu 1957, t. j. do 15. novembra 1957 je treba izvršiti vsa dela do vključno IV. faze, za vsa ostala dela je dovršitveni rok 15. junij 1958.

Varščino v znesku 0,2 % predračunske vsote je treba predložiti z garancijskim pismom ali na kak drug primeren način najkasneje do začetka licitacijske obravnave.

Ponudbe morajo biti opremljene v skladu s predpisi pravilnika o postopku pri javni pisni licitaciji za oddajo gradbenih del (Ur. list LRS, št. 17/55).

Ponudbe se bodo sprejemale na dan licitacijske obravnave, t. j. do ponedeljka, dne 22. aprila 1957 do 10. ure v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana, Kidričeva 7/VIII.

Projektne elaborati in splošni pogoji bodo interesentom na razpolago od 10. aprila dalje vsak delovni dan od 12. do 14. ure v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana, Kidričeva 7/VII.

Investitor:  
Zavod za stanovanjsko izgradnjo  
OLO Ljubljana

1003

UPRAVNI ODBOR

## TOVARNE MILA »SALVETTI«, PIRAN

razpisuje delovno mesto za

### tehničnega vodjo tovarne

Pogoji: Inženir kemije z najmanj 5-letno prakso, zaželeno v milarski stroki, ali kemotehnik z 10-letno prakso na vodilnem položaju.

Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Pismene ponudbe pošljite na upravni odbor TOVARNE MILA »SALVETTI«, Piran.

1008

### »ELEKTROSRBIJA«

BEOGRAD • BRANKOVA 30

#### odda v barvanje 424 t jeklene konstrukcije

na daljnovodu 22 kV Jajce-Zagreb  
(gradbišče Ivanjska Una)

Rok za dovršitev je 15. maj 1957. Ponudbe vložite pismeno do 10. aprila 1957. Za vsa pojasnila se obrnite na »ELEKTROSRBIJA«, gradbeni oddelek II. nadstropje, telefon 24-660, Beograd

1157

Podjetje za zastopanje  
inozemskih tvrdk

### »HERMES«

Ljubljana, Cankarjeva 1/II

išče za takoj

## dve korespondentki

s perfektnim znanjem nemščine, strojepisja in stenografije. Znanje drugih jezikov je zaželeno

Interesenti-tke naj se zgledajo osebno oz. naj predložijo pismene ponudbe

1137

## R A Z P I S

Na osnovi Zakona o oddajanju in izvajanju gradbenih del (Uradni list LRS št. 17/55) razpisuje Občinski ljudski odbor LJUBLJANA-VIC

### I. pismono licitacijo

za novogradnjo osnovne šole na Vrhovcih pri Ljubljani

Proračunska vsota celotnega objekta znaša 38.514.000 din; od tega se licitira v letu 1957 do III. faze 18.175.752 din.

Rok dovršitve objekta do III. faze za licitacijski znesek je 20. november 1957.

Licitacija bo dne 24. aprila 1957 ob 9. uri, soba št. 14/II, v prostorih občine Ljubljana-Vič, Trg mladinskih delovnih brigad št. 7.

Ponudbe sprejememo do 24. aprila 1957 do 8.30. Elaborat s podatki lahko dobe interesenti vsak dan od 7. do 9. ure v sobi št. 2/I, ObLO Ljubljana-Vič.

Ponudbe pošljite na naš naslov v zapечатeni kuverti po pošti ali osebno.

Na kuvertu napišite: »Licitacija šole na Vrhovcih«.

Poleg ponudbe predložite:

a) Izjavo, da so podjetju znani licitacijski pogoji in da pristane nanje.

b) Garancijsko pismo banke odnosno varščino v višini 0,5% od licitacijskega zneska v letu 1957.

c) Dokaz o registraciji podjetja.

Investitor:

Občinski ljudski odbor  
LJUBLJANA-VIC

## SPOROČILO ZVEZNE GRADBENE ZBORNICE

Po členu 10 in 12 pravilnika o prepuščanju izvedbe gradbenih objektov in del (-Uradni list FLRJ-, št. 13/57)

### SPOROČA ZVEZNA GRADBENA ZBORNICA,

da bo objave za javne licitacije objavljala v oglasnem delu »Uradnega lista FLRJ« pod naslovom

### SLUŽBENI OGLASI ZVEZNE GRADBENE ZBORNICE

Objave o javnem licitiranju po določbah pravilnika o prepuščanju izvedbe gradbenih objektov in del bodo objavljene pod zgornjim naslovom v oglasnem delu »Uradnega lista FLRJ«, ki izhaja redno enkrat tedensko, praviloma v sredo. Objave pošiljajte v dveh izvodih ZVEZNI GRADBENI ZBORNICI, Božidar Adžije 21 - Beograd (poštni predal 893). Objave o javnih licitacijah, ki jih bomo sprejeli do petka do 14. ure bodo objavljene v številki »Uradnega lista FLRJ«, ki bo izšla prvo sredo. Objave, ki bi prispele po tem roku, bodo objavljene v drugi naslednji številki »Uradnega lista FLRJ«.

Za objave o javnih licitacijah velja tarifa za oglase »URADNEGA LISTA FLRJ«. Račune bodo poravnali oglaševalci neposredno pri časopisni ustanovi »Uradni list FLRJ«. Oglaševalci bodo dobili brezplačno en izvod številke, v kateri je objavljena njihova objava v javni licitaciji.

1151

ZVEZNA GRADBENA ZBORNICA

TVORNICA

PORCELANSKIH

I KERAMIČKIH

PROIZVODA

## »JUGOKERAMIKA«

Z A P R E Š I Č

je znatno znižala cene izdelkom  
SANITARNE KERAMIKE

VELJAVNE S 1. APRILOM 1957

		I. klasa	II. klasa	III. klasa	IV. klasa
		din	din	din	din
Keramične straniščne školjke WC Panama	od	7500	5900	3000	2000
	na	6500	5200	2800	2000
Straniščne školjke WC Simplon	od	7500	5900	3000	2000
	na	6500	5200	2800	2000
Umivalniki 360 mm	od	se do sedaj ni izdelovalo			
	na	3500	2800	2200	1200
Umivalniki 510 mm	od	7200	6000	3000	2000
	na	5000	4000	2500	1500
Umivalniki 560 mm	od	8200	6500	3500	2250
	na	5500	4500	2800	1750
Umivalniki 585 mm	od	9000	7200	4200	2500
	na	6500	5200	3000	2000
Umivalniki 635 mm	od	9500	7500	4500	3000
	na	7500	6000	3800	2500

INVESTITORJI, ZAHTEVAJTE LE KVALITETNE IZDELKE

### »JUGOKERAMIKE« — ZAPREŠIČ

KONSIGNACIJSKA ZALOGA ZA SLOVENIJO

## »Gradbeni material« LJUBLJANA-VIŽMARJE

ki vam pri večjem odjemu poleg dostave z lastnimi kamioni nudi še izredni popust.  
ZANIMAJTE SE PRI NAS ZA VES SANITARNI IN INSTALACIJSKI MATERIAL!

1138 a

## JAVNA LICITACIJA

Na podlagi Zakona o oddajanju in izvajanju gradbenih del ter Pravilnika o postopku pri javni pisni licitaciji za oddajo gradbenih del

RAZPISUJE

### OLO KOPER

ki ga zastopa Zavod za stanovanjsko izgradnjo in nadzorno službo Koper

## I. JAVNO PISMENO LICITACIJO

za oddajo gradbenih, obrtniških in instalacijskih del  
Bloka VI na Belvederju v Kopru

Predračunska vsota vseh del znaša 22.944.960 din

Licitacija bo dne 30. aprila 1957 ob 10. uri v prostorih Zavoda, Verdijeva 17. Termin izvedbe vseh del je 15. oktober 1957. — Penale znaša 20.000 din za vsak dan prekoračitve termina.

Varščino 0,5 % predračunske vsote je predložiti z garancijskim pismom do začetka licitacijske obravnave.

Prednost pri izbiri najugodnejšega ponudnika bodo imele ponudbe s skrajšanim terminom.

Ponudbe morajo biti opremljene v skladu s tozadevnimi predpisi ter oddane do začetka licitacije v Zavodu za stanovanjsko izgradnjo in nadzorno službo Koper, Verdijeva 17.

Projektne elaborati in splošni pogoji bodo interesentom na razpolago proti plačilu kavicije 20.000 din od 13. aprila 1957 dalje od 10. do 12. ure v Zavodu.

Gornja licitacija je objavljena v Uradnem listu LRS.

Investitor: OLO KOPER

1135

# Poceni prodamo

skoraj novo



## telefonsko centralo

primerno za večjo ustanovo ali podjetje

Poleg centrale so vsi pripadajoči deli:

- posredovalna naprava
- 3 akumulatorske baterije
- polnilce za akumulatorje
- 2 razdelilica in
- 35 avtomatskih telefonskih aparatov
- Centrala ima 45 možnih priključkov

Ponudbe pošljite na oglasni oddelek Ljudske pravice pod »CENTRALA«.

1102

### GRADBENO PODJETJE

## »OBNOVA« IZOLA

razpisuje delovni mesti za

## dva gradbena tehnika

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Plača po tarifnem pravilniku. Prednost imajo kandidati s pooblastili za vodenje gradbenih del.

Samske sobe ali družinska stanovanja zagotovljena.

Ponudbe z opisom dosedanjih zaposlitev ter z dokazili o strokovnosti dostavite na naslov GRADBENO PODJETJE »OBNOVA« - IZOLA.

1001

### Podjetje »TELEKOMUNIKACIJE« LJUBLJANA-PRZANJ

sprejme

## več strojnih tehnikov

za tehnologe in konstruktorje, z daljšo prakso

Prevoz z lastnim avtobusom zagotovljen. — Zglasite se osebno ali pošljite ponudbe na zgornji naslov.

983

## »RADONJA«

TOVARNA KEMIČNIH IZDELKOV  
**S I S A K**

razpisuje natečaj za izpopolnitev naslednjih delovnih mest za:

- 4 inženirje kemije s prakso do 5 let
- 2 inženirja-agnonoma s prakso
- 2 inženirja-ekonomista
- 6 kemikov-tehnikov, kemična stroka
- 2 tehnika kmetijsko-gozdarske stroke
- 2 tehnika elektrotehnične stroke
- 2 tehnika strojne stroke
- 2 stenodaktilografa
- 2 daktilografa
- 2 administrativno-strokovna uslužbenca za tehnična dela

Plača po tarifnem pravilniku. — Stanovanje zagotovljeno.

• Sporočilo cenjenim potrošnikom

1. maja letos dajemo v obratovanje naš novi obrat za proizvodnjo živosrebrnih prašil »RADO«

SAN TI-20- in »RADOSAN TI-25«.

Pogodbe za dobavo živosrebrnih prašil za potrebe jesenske setve, bomo sklepali od 1. do 15. maja letos v komercialnem oddelku tovarne.

333

Podjetje

## TELEKOMUNIKACIJE

LJUBLJANA-PRZANJ

sprejme takoj v službo

več inženirjev in tehnikov

za delo v laboratorijih (telefonija, televizija, sprejemniki in kemični laboratorij)

Nastop službe takoj. Plača po tarifnem pravilniku, oziroma po dogovoru. — Prevoz v tovarno zagotovljen. Zglasite se osebno ali pošljite ponudbe na zgornji naslov.

1000 b

Upravni odbor

### KMETIJSKE PROIZVAJALNE POSLOVNE ZVEZE LENART

razpisuje naslednja delovna mesta za:

1. UPRAVNIKA kmetijske proizvodjalne poslovne zveze
2. RAČUNOVODJO kmetijske proizvodjalne poslovne zveze
3. 4 KMETIJSKE INŽENIRJE ALI TEHNIKE
4. GOZDARSKEGA TEHNIKA
5. KOMERCIALISTA

POGOJI: pod 1., 3. in 4. točko višja ali srednja strokovna izobrazba, za vsa navedena mesta po možnosti z nekaj prakse, pod točko 2 in 5 je zaželena vsaj srednja strokovna izobrazba in najmanj 5-letna praksa. Plača po pogodbi. — Nastop službe je možen takoj ali po dogovoru.

Ponudbe z navedbo dosedanjih služb in z življenjepisom pošljite na naslov:

Kmetijska proizvodjalna poslovna zveza Lenart v Slovenskih goricah

M 137

### RAZPIS

Na podlagi 1. člena zakona o oddajanju in izvašanju gradbenih del ter 3. člena pravilnika o postopku pri javni pisni licitaciji za oddajo gradbenih del (Ur. list LRS, št. 17/55)

razpisuje

ZAVOD ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO OLO LJUBLJANA

## javno pisno licitacijo

gradbenih, obrtniških in instalacijskih del preskrbovalnega centra v Savskem naselju in v koloniji Mestnih stanovanjskih blokov v Šiški ob Celovski cesti

Licitacija bo v soboto, dne 20. aprila 1957 ob 10. uri v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana, Kidričeva ulica št. 7/VIII.

Predračunska vsota za vsa gradbena, obrtniška in instalacijska dela je 15.766.663 din za en objekt, za oba objekta pa 31.533.326 din.

Dovršitveni rok za vsa dela je 15. september 1957 za Center A v Savskem naselju in 15. oktober za Center A v Šiški.

Varščino v znesku 0,2 % predračunske vsote je treba predložiti z garancijskim pismom ali na kak drug primeren način najkasneje do začetka licitacijske obravnave.

Ponudbe morajo biti opremljene v skladu s predpisi pravilnika o postopku pri javni pisni licitaciji za oddajo gradbenih del (Ur. list LRS, št. 17/55).

Ponudbe se bodo sprejemale na dan licitacijske obravnave v soboto, dne 20. aprila 1957 do 10. ure v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana, Kidričeva ul. št. 7/VII.

Projektne elaborati in splošni pogoji bodo interesantom na razpolago od 8. aprila dalje vsak delovni dan od 12. do 14. ure v prostorih Zavoda za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana, Kidričeva 7/VII.

Investitor:

Zavod za stanovanjsko izgradnjo OLO Ljubljana

1005

## Industrija platnenih izdelkov Jarše, p. Domžale

RAZPISUJE DELOVNA MESTA ZA:

### šefa nabave

POGOJI: dovršena ekonomska ali druga srednja šola z vsaj 3-letno prakso, ali nedovršena srednja šola z 8 letno prakso.

### tehničnega risarja (mlajšega)

POGOJI: srednja tehniška šola ali delovodska šola — strojni oddelek — z nekaj prakse.

### administratorke

POGOJI: administrativna šola in dobro znanje strojepisja.

Plača po dogovoru, nastop službe takoj ali po dogovoru. — Pisne ponudbe z navedbo referenc pošljite na upravo podjetja.

1136

## DROBNI OGLASI

### ZAPOSILITEV

SOFERJE C in D KATEGORIJE — sprejemno. Zglasite se v upravi Električne cestne teleznice. remiza. 934 z

RAZPIS. Upravni odbor trgovskega grosističnega podjetja »Preskrba« Poljčane razpisuje delovno mesto šefa računovodstva s pogoji, ki jih zahtevajo ustrezni predpisi. — Plača po tarifnem pravilniku. Novo komforno stanovanje zagotovljeno. Nastop službe po dogovoru. vendar je zaželen s 1. junijem. Prošnje sprejemamo do 20. aprila.

MESARSKI MOJSTER, vešč predelovanja in prekajevanja mesa, po možnosti s šoferskim izpitom, dobi mesto upravnika zadržne mesarje pri KZ Mokronog. Nastop službe takoj. Plača po dogovoru.

GOSPODINJSKO POMOČNICO za pečlansko družino — iščem. Nastop službe takoj. Plača po dogovoru. Dolinšek — Smedela, blok 21 — Koper. Ko 42

ABSOLVENT DELOVODSKE SOLE, z mojstrskim izpitom elektro stroke, z nad desetletno prakso, vešč vseh del elektro stroke, želi kakršno koli primerno zaposlitev. — Pogoji: stanovanje za tričlansko družino. Ponudbe pošljite na ogl. odd. LP pod »Uredim tudi specialno galvanizacijo«. H 10

TRAKTORISTA, komercialno korespondentko in uslužbenca za knjigovodstvo, išče grosistično trgovsko podjetje v Ljubljani. Plača po tarifnem pravilniku. Pisne ponudbe v upravo LP pod »Takoj«.

SKLADIŠČNIKA za skladišče potrošnega materiala na Fužinah in fakturista (injo) sprejemamo takoj. — Plača po tarifnem pravilniku podjetja. Pisne ponudbe na: »Mlinška industrija«, Ljubljana, Likovčarjeva 5.

RAZPIS. Zdravstveni dom Slovenj Gradec razpisuje mesto dentista ali stomatologa za Zobno ambulanto v Slovenjem Gradcu. Plača po uredbi, dopolnilna plača po tarifnem pravilniku. Komforno stanovanje zagotovljeno.

OTROŠKI VOZICEK, kombiniran, sive barve, prodam. Pretnar, Zagorice št. 34, Bled. J 43

POCENI PRODAM ženski plašč, kostim, deško obleko in drugo. Naslov v upravi LP. 1123 p

MOSKO KOLO in čevljarški stroj — poceni prodam. Pekalj, Ljubljana, Polje 22. 1124 p

MOTORNO KOLO GUZZI, 500 cc — ugodno prodam. Pirc, Veveče, blok št. IV. 1125 p

OTROŠKI VOZICEK, športni, lep, košaro, stajlico, prodam. Naslov v upravi LP. 1127 p

MOSKO KOLO, malo rabljeno, ugodno prodam. Rožna dolina, Cesta II. št. 49. — Tomšič. 1128 p

VIOLINO, inozemsko, nov etui, prodam. Naslov v upravi LP. 1140 p

VEC PISALNIH STROJEV, rabljenih, prodam »Gradbeni material«, Ljubljana-Višmarje, najboljšemu ponudniku. Če se v 14 dneh od dneva objave tega oglasa ne javi noben koristnik državnega, združenega ali družbenega sektorja, bodo stroji prodani zasebnikom. 1138 b p

### KUPIM

PODJETJA IN USTANOVE! Kupimo ali prevzamemo za odpis avtomobile in motorje v dobrem in slabem stanju za naše solstvo po solidni ceni. — Avto-moto krožek Trnovo, Ljubljana, Titova cesta 3. Telefon 22-111. 1109 k

KUPIMO 3 avtoplače 7.50-18 ali 5 kolesnih obročev 7.50-20 (nemške). Filmservis, Ljubljana. 1131

### RAZNO

STANOVANJE, enosobno, suho in sončno, v Polju pri Ljubljani, zamenjam za snako, veče ali tudi za veliko sobo v Ljubljani. Ponudbe pošljite v upravo LP pod »Stanovanje«. 498

MANJSI LOKAL ali prostor za delavnico (lahko tudi dvorišče) — iščem v centru mesta ali bližini okolici. Nudim primerno nagrado. Ponudbe v upravo LP pod »Prečiščena mehanika«. 976

ZAMENJAM lep fotoaparati 6 x 9 — za dekljsko kolo (8-12 let). Naslov v upravi LP. 1126 r

Komisija za razpis mest direktorjev gospodarskih organizacij Občinskega ljudskega odbora Kamnik razpisuje v smislu čl. 10 zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov mesto

## direktorja

tovarne gumbov v Kamniku

POGOJI: Srednješolska tehnična ali ekonomska izobrazba s petletno prakso na vodilnih mestih v gospodarstvu oziroma proizvodnji.

Nastop službe možen takoj. Plača po tarifnem pravilniku. Prošnje, opremljene z življenjepisom in dokumenti o strokovnosti ter pravilno kolkovane, pošljite do 15. aprila 1957 na naslov: OBČINSKI LJUDSKI ODBOR KAMNIK.

1007

RAZPIS. Lekarna Dobrovo v Brdih razpisuje naslednja delovna mesta: farmacevta in farmacevtskega pomočnika. Plača po uredbi, dopolnilna plača po pravilniku lekarne. 1113 z

SPREJMEMO takoj verzirano strojepisko s primerno prakso in znanjem stenografije in uslužbenca ali uslužbenko s primerno prakso, ki ima veselje do dela po vprašanih vajenskih mladine. Javiti se pisмено ali osebno v tajništvo Obrtne zbornice za okraj Ljubljana, Mestni trg 2-II. 1114 z

KNJIGOVODJO, izvežbanega, z nastopom službe takoj, sprejme izvozno podjetje v Ljubljani. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe v upr. LP pod »Takoj«. 1115 z

DOBRO STROJEPISKO, za stalno, in dve honorarni za dopoldansko ali popoldansko delo, iščem. Plača po dogovoru. Naslov v upravi LP. 1139 z

### PRODAM

KUHINSKO KREDENCO, malo rabljeno, trodelno, prodam za 13.000 dinarjev. Fister, Prijateljstva št. 1, prtiličje. 599-P

MLIN NA ELEKTRIČNI POGON — ugodno prodam. Mlin sestoji iz štirih parov kamnov, čistilca za žitarice. Zgrajba: v prtiličju mlin, v nadstropju družinsko stanovanje, zgrajeno leta 1946. Zemljišče obsega zazidanega in nezazidanega prostora 1000 m<sup>2</sup>, leži ob glavni cesti in železniški progi. Napredaj zaradi bolezni. — Franc Kočevar, mlin, Metlika, Cankarjeva 39. 936 p

FORD EIFEL, štirisedezni, z rezervnim motorjem, dobro ohranjen — prodam. Naslov v upravi LP. 1122 p

VEČJE POSOJLO nudim za del podstrešja. Ponudbe v upravo LP pod »Montažni kabinet«. 1129 r

VEČJE CENENO STANOVANJE v središču Bleda, s sadnim vrtom — zamenjam za stanovanje v Ljubljani ali bližini. Peternel, Cernetova št. 36-I. 1130 r

BALIN KROGLE dobite pri Lovrenčič-Pipar, Dobrunje. 1133 r

PREKLICUJEM žaljivke, ki sem jih v prepiru izreka proti tov. Marji Boh. Gumnišče št. 17, in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. Ana Dragovan, Gumnišče 14. 1132 r

### ZVEZNA ZUNANJETROVINSKA ZBORNICA

razpisuje

## splošni anonimni natečaj

za izdelavo idejnih osnutkov za ureditev jugoslovanskih razstavnih prostorov na mednarodnih sejmih:

v Damasku — ki bo od 1. do 30. septembra 1957;

v Solunu — ki bo od 1. do 22. septembra 1957;

v Stockholmu — ki bo od dne 31. avgusta do 15. septembra 1957.

Pravico do sodelovanja pri natečajih imajo arhitekti, državljani FLRJ.

Natečaj je anonimen.

Program, pogoji natečaja in tehnične podrobnosti so brezplačno na razpolago v oddelku za mednarodne sejme in razstave Zvezne zunanjetrovinske zbornice, Beograd, Draže Pavlovića št. 15, od 10. aprila 1957 dalje.

Rok za predložitev del za vse tri natečaje je 3. maj 1957.

Za te natečaje so predvidene naslednje nagrade:

- a) za sejma v Damasku in Solunu:
  1. nagr. v znesku 100.000 din;
  2. nagr. v znesku 80.000 din;
  3. nagr. v znesku 50.000 din;
- b) za sejme v Stockholmu:
  1. nagr. v znesku 80.000 din;
  2. nagr. v znesku 50.000 din;
  3. nagr. v znesku 30.000 din.

1152

